

بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی

شماره ۵۰۰/۱۶۳

تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۹

پیوست دارد

رئیس محترم دانشگاه دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی ارتش
رئیس محترم دانشگاه شهید
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی بیدار... (ج)
مدیران محترم دانشگاه آزاد اسلامی
مدیران محترم سازمان انتقال خون
رئیس محترم موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی
رئیس محترم انستیتو پاستور ایران
رئیس محترم مرکز آموزش، درمانی و تحقیقاتی قلب و عروق شهید رجایی
رئیس محترم دانشگاه تربیت مدرس

باسلام؛

به پیوست یک نسخه برنامه آموزشی (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی) دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی مصوب شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ جهت اجراء ابلاغ می شود.

دکتر باقر لاریجانی
معاون آموزشی و
دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رونوشت

- دبیران و مدیران محترم حوزه معاونت آموزشی
- واحد خدمات ماشینی به انضمام یک نسخه مشخصات کلی، برنامه، سرفصل و نحوه ارزشیابی برنامه مذکور
- دفتر معاونت

شهرک قدس : خیابان سیمای ایران ، بین فلامک و زرافشان ، ستاد مرکزی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

نمابر : ۸۸۳۶۳۹۸۳

تلفن : ۸۰-۸۸۳۶۳۵۶۰

<http://dme.behdasht.gov.ir>

صفحه الکترونیکی معاونت آموزشی:

<http://www.behdasht.gov.ir>

صفحه الکترونیکی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته
فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱

رای صادره در شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید حسن امامی رضوی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر جمشید حاجتی
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر باقر لاریجانی

معاون آموزشی

و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رای صادره در شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید حسن هاشمی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

رشته: فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در شصت و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته تدوین برنامه آموزشی رشته فوریت های پیش بیمارستانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

نام و نام خانوادگی	دانشگاه/سازمان
آقای دکتر علی بیداری	علوم پزشکی ایران
آقای هاشم رحمتی	علوم پزشکی شیراز
آقای جواد ملک زاده	علوم پزشکی مشهد
آقای دکتر علی ارحمی دولت آبادی	علوم پزشکی شهید بهشتی
خانم دکتر فریبا یعقوبی نیا	علوم پزشکی زاهدان
آقای دکتر نادر توکلی	علوم پزشکی ایران
آقای دکتر محمدتقی مقدم نیا	علوم پزشکی تهران
آقای بیژن صبور	علوم پزشکی کرمانشاه
آقای عباس داداش زاده	علوم پزشکی تبریز
آقای دکتر مهدی امیرخانی	علوم پزشکی فسا
آقای دکتر سهراب نجفی پور	علوم پزشکی فسا
آقای دکتر سید امین کوهپایه	علوم پزشکی فسا
خانم دکتر ژیلا فریدونی	علوم پزشکی فسا
خانم عظیمه سادات جعفری	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
آقای دکتر سیدعبدالرضا مرتضوی طباطبایی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خانم سوده مروج	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای دکتر سیدعبدالرضا مرتضوی طباطبایی	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم سوده مروج	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در یکصد و نود و چهارمین جلسه

شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۰

حاضرین:

- خانم دکتر هستی ثنایی شعار (نماینده معاونت بهداشت)
- خانم دکتر مهرناز خیراندیش (نماینده سازمان غذا و دارو)
- خانم دکتر قاطمه نبوی زاده (نماینده معاونت تحقیقات و فناوری)
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (به نمایندگی از معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر اسماعیل ایدنی
- آقای دکتر حسن بهبودی
- آقای دکتر محمد تقی جغتایی
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر جمشید حاجتی
- آقای دکتر سید علی حسینی
- آقای دکتر سید جواد حاجی میراسماعیل
- آقای دکتر سید منصور رضوی
- آقای دکتر محمد شریف زاده
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (نماینده رئیس کل سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر عباس منزوی
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سید حسن امامی رضوی

مدعوین:

- آقای دکتر عباس عباس زاده
- آقای دکتر علی اردلان
- آقای دکتر علی ارحمی دولت آبادی
- آقای دکتر نادر توکلی
- خانم دکتر نفیسه میرکتولی
- آقای مهدی امیرخانی
- آقای هاشم رحمتی
- آقای رضا عباس زاده دیزجی
- خانم عظیمه جعفری
- آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبایی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب برنامه آموزشی

رشته فوریت های پیش بیمارستانی در مقطع کارشناسی پیوسته

حاضرین:

- آقای دکتر باقر لاریجانی
- آقای دکتر رضا ملک زاده
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر اسماعیل ایدنی
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (نماینده معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر علی بیداری
- آقای دکتر حسن بهبودی
- آقای دکتر محمدحسین پورکاظمی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر محمد تقی جغتایی
- آقای دکتر جمشید حاجتی
- آقای دکتر سید جواد حاجی میراسماعیل
- آقای دکتر غلامرضا خاتمی نیا
- آقای دکتر سید علی حسینی
- آقای دکتر آبتین حیدرزاده
- آقای دکتر محمد دادگری (نماینده معاونت پرستاری)
- آقای دکتر حسن رزمی
- آقای دکتر سید منصور رضوی
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (نماینده رئیس کل سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر محمد شریف زاده
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر سید امیرمحسن ضیایی
- آقای دکتر اکبر فتوحی
- آقای دکتر حسین کشاورز
- آقای دکتر عباس منزوی
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سید حسن امامی رضوی
- آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبایی

فصل اول

برنامه آموزشی رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به عنوان یکی از برنامه‌های آموزشی علوم پزشکی می‌باشد. دانش آموختگان این مقطع به عنوان عضوی از تیم سلامت انجام وظیفه می‌نمایند. این افراد با تعهد و دلسوزی برای تشخیص و مداخله سریع مشکلات تهدید کننده زندگی بیمار آموزش دیده‌اند تا با استفاده از مهارت‌های بالینی و مدیریتی در کمترین زمان ممکن و با بیشترین بازده مداخلات را ارائه نمایند. نکته قابل توجه در این رشته پرورش قابلیت تفکر انتقادی، مهارت‌های حل مسئله و مدیریت حوادث به طور مستقل در افراد می‌باشد. شایان ذکر است که ضرورت تدوین این رشته در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ به تصویب رسیده است.

عنوان و مقطع رشته به فارسی و انگلیسی:
کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

Prehospital Emergency Care (B.Sc.)

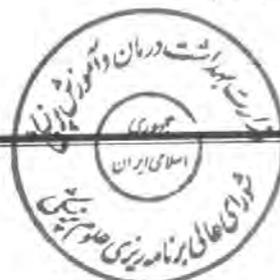
تعریف رشته:

رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به عنوان یکی از رشته‌های علوم پزشکی است و محدوده وظایف فارغ التحصیلان این رشته ارائه خدمات درمانی به طور مستقل در مواجهه با بیماران اورژانسی و مصدومین ناشی از تصادفات، حوادث و بلایا پیش از رسیدن به مراکز درمانی بیمارستانی مطابق با دستورالعمل‌های مربوطه می‌باشد. همچنین این افراد به عنوان بازوی فعال عملیاتی در تمامی بحران‌ها و حوادث غیر مترقبه آمادگی و توانایی امداد و کمک‌رسانی به مصدومین را دارند. دانش آموختگان این رشته ضمن مدیریت صحنه حادثه و حفظ سلامت فردی خود و سایر افراد حاضر در صحنه حوادث در تمامی شهرها و جاده‌ها، با استفاده از آمبولانس‌های زمینی و هوایی و دریایی و ریلی به کمک بیماران و مصدومین اورژانسی شتافته و همیشه و در همه حال آماده خدمت‌رسانی هستند. همچنین با مدیریت حوادث و بلایا و امداد‌رسانی در بحران‌های طبیعی و انسان‌ساز سطح سلامت جامعه را ارتقا می‌بخشند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

پذیرش دانشجویان داوطلبین مرد بصورت تیمه متمرکز از طریق کنکور سراسری و همراه با مصاحبه و ارزیابی حضوری خواهد بود.

نداشتن هرگونه نقص جسمی، شب‌کوری و بیماری‌های مزمن جسمی یا روانی که مانع از انجام فعالیت عملیاتی در حوزه پیش بیمارستانی شود (از جمله عدم وجود کوررنگی در چشم، داشتن قد حداقل ۱۷۰ سانتی متر، شاخص توده بدنی مناسب یا کمتر از ۲۵)

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

امداد رسانی به نیازمندان در شرایط بحرانی ناشی از یلایا و حوادث مختلف در فطرت و نهاد تمامی انسانها وجود دارد و لزوم وجود موسسات امداد رسانی در چنین شرایطی از ضروریات عملکردی در هر جامعه ای می باشد. رشته فوریت‌های پزشکی به عنوان یک تخصص حرفه ای از دهه ۱۹۶۰ میلادی در امریکا پایه گذاری شده و پس از نیم قرن اصلاحات پیشرفتهای بسیار مطلوبی در زمینه های مختلف در این رشته صورت گرفته است.

در ایران نیز در سال ۱۳۵۳ بدنبال فرور ریختن سقف فرودگاه مهرآباد و برجای گذاشتن خسارات جانی و مالی ، دولت وقت تصمیم به تاسیس " اورژانس پیش بیمارستانی" گرفت و در همان سال تربیت نیروی های مورد نیاز تحت نظر کارشناسان خارجی طی دوره ۶ ماهه صورت گرفت در سال ۱۳۵۴ مرکز اورژانس تهران با ۷ پایگاه راه اندازی گردید و متعاقب آن مرکز اطلاعات اورژانس ۱۱۵ شهرستانها نیز تشکیل شد.

مراکز اورژانس ۱۱۵ تا سال ۱۳۷۶ متأسفانه هیچ روند تکاملی نداشته و در این سال دولت طرح ساماندهی اورژانس ها را از اولویت های برنامه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام نمود و در همین راستا با همکاری متخصصین مختلف مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس رشته فوریت‌های پزشکی تدوین و در هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۷۹/۴/۱۱ به تصویب رسید. از سال ۱۳۸۱ با جذب دانشجو به صورت نیمه متمرکز در تعداد محدودی از دانشگاهها ، تربیت نیروی متخصص در این رشته وارد مرحله جدیدی گردید. از سال ۱۳۸۵ با توجه به نیاز مبرم به خدمات دانش آموختگان، این رشته در ۳۰ دانشگاه علوم پزشکی کشور راه اندازی و تربیت دانشجو در آنها در حال اجرا است.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

در تدوین این برنامه ارزش‌های زیر مد نظر است..

۱. به مصداق آیه ۳۲ سوره مبارکه مائده ("و من احياها فکانما احيا الناس جميعا") نجات جان یک انسان همانند نجات بشریت است به همین جهت تلاش در جهت حفظ حیات و نجات جان انسانها یک وظیفه شرعی، اخلاقی و اجتماعی محسوب می‌گردد.
۲. انسان خلیفه و جانشین خداوند در زمین است. او دارای جسم، روح، هوش و اختیار است و می‌تواند در تصمیم‌گیری‌های مربوط به تامین نیازهای سلامتی خود مشارکت نماید لذا حق حیات، سلامت و تصمیم‌گیری برای او محفوظ است.
۳. رشد و تعالی انسان در گرو سلامت جسم و روح انسان است.
۴. تاکید بر ارزشهای اخلاقی، معنوی، حرفه‌ای و قانونی یکی از اجزاء ضروری آموزش رشته‌های فوریت‌های پیش‌بیمارستانی به شمار می‌رود.
۵. حفظ کرامت انسانی در ارائه خدمت یکی از ارکان ارزشی رشته فوریت‌های پیش‌بیمارستانی خواهد بود.
۶. تلاش در جهت روز آمد کردن اطلاعات علمی و مهارت‌های علمی و ارتقاء مستمر کیفیت
۷. با توجه به اینکه کشور ما یکی از ده کشور بلاخیز دنیاست در آموزش دانشجویان ایجاد توانمندی در مقابله با بلایای طبیعی مورد تاکید قرار خواهد گرفت.
۸. کارشناسان فوریت‌های پیش‌بیمارستانی وظیفه تامین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد جامعه را بر عهده دارند و این مهم با تکیه بر دانش روز و توجه به نیازهای جامعه و شرایط جغرافیایی و اقلیمی قابل دستیابی است.
۹. فرهنگ و نژاد بیماران در ارائه خدمات بهداشتی درمانی مدنظر قرار نمی‌گیرد؛ در این راستا ارتباط انسانی مناسب با تمامی گیرندگان خدمت برقرار می‌گردد.
۱۰. در آموزش دانشجویان استفاده از استانداردهای روز و منطبق بر نیاز جامعه سرلوحه برنامه آموزشی قرار می‌گیرد.
۱۱. روش آموزش باید متنوع و براساس نیازها، توانایی‌ها و تجربیات قبلی فراگیران باشد و یا مدنظر قرار دادن استانداردهای ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی براساس تجربیات گذشته نیازهای حال و آینده ارائه می‌شود.
۱۲. دانش‌آموختگان این رشته وظیفه حفظ حیات و ارائه خدمات فوریتی تا انتقال بیمار یا مصدوم به مرکز درمانی را عهده دار هستند. به منظور تحقق این هدف آنها همواره سعی خواهند نمود توانمندیهای خود را در سطح مطلوب حفظ نمایند.
۱۳. پژوهش یکی از ابزارهای ارتقای علمی این رشته بوده و مبنای تصمیم‌گیری در تدوین برنامه و ارائه خدمات می‌باشد.

دورنما (چشم‌انداز):

در طی ۱۰ سال آینده برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی همگام با نیازهای روز جامعه خواهد توانست استانداردهای جهانی آموزش فوریت‌های پزشکی را کسب نماید. این دانش‌آموختگان با دستیابی به دانش و مهارت مناسب نقش بسزایی در ارائه خدمات مراقبتی اورژانس در سطوح پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی خواهند داشت.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای آگاه به مسائل علمی روز، توانمند، مسئولیت‌پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه در حیطه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی است که تخصص خود را در زمینه‌های مراقبتی و اقدامات اورژانسی در اختیار جامعه قرار دهند. خدمات ارائه شده توسط این دانش‌آموختگان از لحاظ کیفیت در رتبه نخست منطقه و قابل ارائه در سطوح بین‌المللی است.

اهداف کلی:

هدف کلی آموزش مقطع کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی، تربیت نیروی مجرب، کارآمد و متعهد است که قادر باشند به عنوان عضوی از تیم سلامت وظیفه خطیر امداد رسانی به آحاد جامعه را در زمان نیاز (از بدو درخواست تا انتقال به مراکز درمانی) به نحو احسن به انجام رسانند.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

- ✓ مراقبتی
- ✓ پیشگیری
- ✓ آموزشی
- ✓ پژوهشی
- ✓ مشاوره‌ای
- ✓ اجرایی

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش مراقبتی

- رانندگی وسیله نقلیه جهت رسیدن سریع به محل ماموریت و حمل بیمار به مراکز درمانی در اسرع وقت
- ارزیابی اولیه و سریع بیماری
- ارائه کمک‌های اولیه پزشکی به بیماران و مصدومان
- ارائه راهنمایی‌های تلفنی و دستورالعمل‌های قبل از رسیدن آمبولانس برای کمک به بیماران و مصدومین بر اساس پروتکل‌های آفلاین
- برقراری ارتباط مناسب با سیستم ارتباطی و پزشک مشاور

- انجام اقدامات پایه و پیشرفته مراقبتی درمانی طبق پروتکل های ابلاغی سازمان اورژانس کشور
- ارائه گزارش پزشکی مناسب و مفید به پزشک مشاور یا مرکز پیام (Dispatch) و کسب تکلیف
- مراقبت و درمان در حوادث، بلایای متعارف و نامتعارف و کمک به تیم درمانی

در نقش پیشگیری

- مدیریت صحنه های حوادث به منظور پیشگیری از آسیب ثانویه
- ارزیابی مخاطرات احتمالی موجود و برنامه ریزی در جهت کاهش بروز آن
- شناخت افراد آسیب پذیر در مقابل خطرات و اجرای برنامه های پیشگیرانه و آمادگی مواجهه با آنها

در نقش آموزشی

- مشارکت در طراحی برنامه های آموزشی در زمینه فوریت‌های پیش بیمارستانی و ارائه آن به آحاد مردم
- آموزش نکات بهداشتی مرتبط با فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی به فرد، خانواده و جامعه
- مشارکت در برگزاری کلاسهای آموزشی BLS برای آحاد جامعه
- مشارکت در برگزاری کارگاهها و دوره های بازآموزی برای همکاران
- مشارکت در برگزاری همایش های علمی بمنظور به روز کردن اطلاعات

در نقش پژوهشی

- مشارکت و همکاری با نظام سلامت در انجام پژوهش در زمینه های مرتبط با فوریت‌های پیش بیمارستانی
- بررسی و شناخت نیازهای مراقبتی - آموزشی و مشاوره ای و بهداشتی فرد، خانواده و جامعه از طریق اقدامات پژوهشی
- همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در جهت انتشار و به کارگیری نتایج پژوهش ها

در نقش مشاوره‌ای

- مشاوره و راهنمایی و هدایت مددجویان و خانواده ها در جهت بررسی مشکلات و رفع آنها
- برقراری ارتباط حرفه ای با مددجویان و خانواده ها به منظور کمک در رفع مشکلات بهداشتی درمانی آنان
- ارائه گزارش پزشکی مناسب و مفید به پزشک مشاور یا مرکز پیام (Dispatch) و کسب تکلیف

در نقش اجرایی

- برنامه ریزی برای کارکنان سیستم فوریت‌های پیش بیمارستانی در عرصه خدمات
- بررسی و شناسایی مشکلات مربوط به سیستم فوریت‌های پیش بیمارستانی
- تحلیل اطلاعات حاصل از بررسی و شناخت انجام شده و تعیین نیازها
- همکاری در اجرای برنامه تنظیمی به منظور دستیابی به اهداف تعیین شده
- سازمان دهی در عرصه ارائه خدمات و ایجاد هماهنگی در نقش ها و فعالیت های گروههای شاغل در سیستم فوریت های پیش بیمارستانی با توجه به تجربیات و معلومات هر یک از اعضای
- همکاری در زمینه برآورد هزینه در واحد مربوطه
- تعامل مناسب با سازمان های امدادی

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- ✓ پایگاه‌های اورژانس شهری و جاده‌ای پیش‌بیمارستانی
- ✓ مراکز مدیریت اورژانس پیش‌بیمارستانی
- ✓ کلینیک‌های اورژانس بیمارستانی (تیم احیا و تریاژ)
- ✓ مراکز آمبولانس خصوصی

توانمندی و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان

الف: توانمندی‌های عمومی مورد انتظار:

- ✓ مهارت‌های ارتباطی و تعامل با بیمار، همراهان و مردم
- ✓ آموزش
- ✓ پژوهش در زمینه فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی و مقالات علمی
- ✓ تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله
- ✓ مهارت‌های مدیریت (سیاستگذاری- برنامه‌ریزی- سازماندهی- پایش، نظارت و کنترل- ارزشیابی) مبتنی بر شواهد
- ✓ حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism)
- ✓ مدیریت استرس
- ✓ مدیریت زمان

ب: توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار

- ✓ کسب مهارت‌های ارتباطی
- ✓ کسب مهارت در انجام اقدامات مراقبتی- درمانی تهاجمی و غیرتهاجمی در حوزه اورژانس پیش‌بیمارستانی
- ✓ کسب مهارت در انجام اقدامات نجات بخش حیات
- ✓ کسب مهارت در مدیریت شرایط مختلف در بحران‌های طبیعی و غیر طبیعی و پدافند غیر عامل
- ✓ کسب مهارت کار تیمی
- ✓ کسب مهارت در مستند سازی
- ✓ کسب مهارت در گزارش دهی
- ✓ کسب مهارت در تعیین اولویت‌های مراقبت اورژانس و دیسپچ (تریاز)
- ✓ کسب مهارت‌های حرفه‌ای رانندگی آمبولانس
- ✓ کسب مهارت نگهداری و تعمیر تجهیزات آمبولانس

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار:

حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری				مشاهده	کمک انجام	در	انجام مستقل	کل دفعات	مهارت
			۱۰	۱۰	۱۰		۱۵	۲۵	۱ گرفتن علایم حیاتی
			۵	۵	۵		۵	۱۵	۲ آتل اندامها
			۴	۴	۶		۵	۱۵	۳ پانسمان و بستن زخم
			۴	۴	۶		۵	۱۵	۴ کنترل خونریزی خارجی
			۳	۳	۲		۱۵	۲۰	۵ تعبیه خط وریدی
			۵	۵	۵		۱۰	۲۰	۶ گرفتن نمونه خون
			۱۰	۱۰	۱۰		۲۰	۴۰	۷ انجام تزریق (عضلانی، وریدی، زیرجلدی، داخل جلدی و رکتال - اینترااکتال) هرکدام
			۵	۵	۵		۱۰	۲۰	۸ انجام ماساژ قلبی
			۵	۵	۵		۱۵	۲۵	۹ استفاده از دستگاه الکتروشوک
			۳	۳	۳		۷	۱۳	۱۰ تعبیه NG Tube
			۴	۴	۴		۱۰	۱۸	۱۱ تعبیه راه هوایی پیشرفته
			۵	۵	۵		۱۰	۲۰	۱۲ جابجایی و حمل مصدوم یا بیمار
			۲	۲	۲		۱۰	۱۵	۱۳ ساکشن راه هوایی بیمار
			۲	۳	۲		۱۰	۱۵	۱۴ انجام اکسیژن درمانی
			۵	۱۰	۵		۱۵	۳۰	۱۵ اندازه گیری سطح هوشیاری بیمار
			۵	۵	۵		۲۰	۳۰	۱۶ مانیتورینگ ریتم های قلبی
			۵	۱۰	۵		۵	۲۰	۱۷ Needle Decompression
			۵	۵	۵		۲	۱۲	۱۸ Needle Cricothyrotomy
			۱۰	۱۰	۱۰		۱۰	۳۰	۱۹ کار با ونتیلاتور
			۵	۵	۵		۱۰	۲۰	۲۰ توانایی بی حرکت سازی ستون مهره های گردنی، سینه ای و کمری
			۵	۵	۵		۲۰	۳۰	۲۱ تهیه با استفاده از ماسک و آمبوبگ
			۴	۶	۴		۱۵	۲۵	۲۲ قرار دادن بیمار در انواع پوزیشن ها بر اساس اختلال مربوطه
			۲	۳	۲		۵	۱۰	۲۳ آزاد سازی مصدوم از فضاهای محصور
			۳	۳	۳		-	۶	۲۴ تزریق داخل استخوانی (Intraosseous)
			۴	۶	۴		۱۵	۲۵	۲۵ سونداژ ادراری
			۰	۳	۰		-	۳	۲۶ مهارت زایمان واژینال در مواقع اورژانسی
			۵	۵	۵		۳	۱۳	۲۷ مهارت مدیریت صحنه حادثه و رهبری
			۵	۵	۵		۵	۱۵	۲۸ کاپنوگرافی

۲۹	گلوکومتری	۵	۵	۵	۱۵
۳۰	پالس اکسی متری	۵	۵	۵	۱۵
۳۱	گرفتن الکتروکاردیوگرام و تفسیر ساده آن	۵	۵	۳	۱۳
۳۲	تربیت START و ESI و Jump START	۵	۵	۳	۱۳
۳۳	مهارت های ارتباطی و مخابراتی (بی سیم و اتوماسیون عملیاتی سازمان اورژانس)	۵	۳	۳	۱۳
۳۴	مهارت های مراقبتی نوزاد تازه متولد شده	۵	۳	۳	۱۳
۳۵	مهارت رگ گیری از نوزاد تازه متولد شده	۵	۳	۳	۱۳
۳۶	اقدامات محافظت شخصی	۵	۵	۵	۱۵

راهنمای آموزش:

- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه ای (Task based education)
- آموزش توأم دانشجوی و استاد محور
- آموزش مبتنی بر مشکل (Problem based education)
- آموزش جامعه‌نگر (community oriented education)
- آموزش مبتنی بر موضوع (Subject based education)
- آموزش بیمارستانی (hospital based education)
- آموزش مبتنی بر شواهد (evidence based education)

روشها و فنون آموزشی:

- انواع کنفرانسهای داخل پایگاههای اورژانس - مراکز اورژانس ۱۱۵
- انواع کنفرانس های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک - کارگاههای آموزشی - case presentation
- راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق عمل، اتاق اقدامات عملی یا آزمایشگاه
- استفاده از تکنیک‌های شبیه سازی و آموزش از راه دور بر حسب امکانات
- مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر
- self education, self study

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
  - مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه تدوین می‌شود)
  - مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
  - در صورت کار با حیوانات، مقررات اخلاقی (۳) مرتبط را دقیقاً رعایت نمایند.
  - از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
  - به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
  - در تقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
  - در انجام پژوهش‌های مربوط به رشته، نکات اخلاق پژوهش را رعایت نمایند.
- موارد ۱، ۲، ۳ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد.

- آزمون شفاهی Oral Exam
- آزمون کتبی شامل: چند گزینه ای MSQ، تشریحی، جور کردنی و کوتاه پاسخ
- آزمون بالینی ساختار عینی (OSCE) Objective Structured Clinical Examination
- آزمون عملی ساختار عینی (DOPS) Direct Observational Of Procedural Skill
- کارنما (Log Book)

ب- دفعات ارزیابی:

*آزمونهای درون گروهی در اختیار گروه آموزشی قرار دارد.

فصل دوم

حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

ترکیب گروه آموزشی مستقل تحت عنوان فوریت های پزشکی با ردیف استخدامی مستقل
الف- حداقل ۵ نفر عضو هیئت علمی ثابت و تمام وقت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم
پزشکی که دارای یکی از تخصص های زیر باشند:

- پرستاری اورژانس
- پرستاری مراقبتهای ویژه
- پرستاری داخلی- جراحی
- پرستاری کودکان
- دکتری تخصصی (PhD) سلامت در بلایا و فوریتها با پایه بالینی
- فوریت های پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر

ب- گروه های آموزشی پشتیبان:

- مامایی و زنان
- داخلی
- جراحی
- طب اورژانس

ج- کارکنان آموزش دیده مورد نیاز (دارای مهارت فنی مشخص) برای اجرای برنامه:

- کارکنان مراکز سوانح و حوادث
- روانشناس
- کارکنان مراکز آتش نشانی
- کارکنان اورژانس های اجتماعی

د- فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درس
- اینترنت با سرعت مناسب
- سالن کنفرانس
- بایگانی آموزش
- کتابخانه
- اتاق اساتید و مدیر گروه
- اتاق رایانه
- وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی

ه- فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- حداقل ۷ پایگاه اورژانس یا ۴ پایگاه شهری و حداقل ۶ پایگاه جاده ای در فاصله حداکثر ۵۰ کیلومتری از شهر(که حداقل یکی از آنها آموزشی باشد)

ی- تجهیزات اختصاصی عمده مورد نیاز:

- مولژ هوشمند احیا
- Mega Code
- دستگاه الکتروشوک
- افتالموسکوپ
- لارنگوسکوپ
- اتوسکوپ
- مولژ احیا مربوط به نوزادان، کودکان و بزرگسالان
- مولژ زایمان
- مولژ مخصوص اینتوباسیون تراشه
- مولژ حمل مصدوم
- مولژهای مربوط به تزریقات و رگ گیری
- آمبویگ بزرگسالان، کودکان و نوزادان
- تخته پشتی بلند Long Back Bord
- صندلی حمل بیمار (Wheelchair)
- انواع کلار گردنی در اندازه های مختلف
- آمبولانسهای مجهز با کلیه امکانات استاندارد در سطح بندی های مختلف
- کلیه لوازم احیا، نجات، رها سازی بیمار
- انواع آتل ها شامل: آتل سیمی، چوبی، فلزی، آلومینیومی، گچی، بادی
- کپسول اکسیژن
- دستگاه ساکشن
- مانیتورینگ قلبی
- پالس اکسی متری
- برانکارد مخصوص آمبولانس و بیمارستان
- کلیه تجهیزات پانسمان، تزریقات و رگ گیری
- کان، ماسک، دستکش و عینک محافظ
- لوله های Laryngeal Mask Airway و Endotracheal tube در سایزهای مختلف
- صندلی پله رو
- ست احیا
- کیت تریاژ
- ست نیدل و تراکئوستومی اورژانسی
- شبیه ساز ریتم قلبی
- ونتیلاتور پرتابل

فصل سوم

مشخصات دوره و دروس

برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

مشخصات دوره:

۱) نام دوره: کارشناسی پیوسته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

Prehospital Emergency Care (B.Sc.)

۲) طول دوره و ساختار آن:

بر اساس آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته، مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشد.

۳) تعداد کل واحد‌های درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۱۳۰ واحد است که به شرح زیر می‌باشد:

دروس عمومی	۲۴ واحد
دروس پایه، تخصصی و کارآموزی	۸۷ واحد
کارآموزی در عرصه	۱۹ واحد
جمع کل	۱۳۰ واحد

جدول الف) دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

پیش نیاز یا همزمان	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
-	۶۸	-	۶۸	۴	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام*	۱
-	۲۴	-	۲۴	۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی*	۲
-	۲۴	-	۲۴	۲	یک درس از دروس انقلاب اسلامی*	۳
-	۲۴	-	۲۴	۲	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۴
-	۲۴	-	۲۴	۲	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۵
-	۵۱	-	۵۱	۳	ادبیات فارسی	۶
-	۵۱	-	۵۱	۳	زبان انگلیسی عمومی	۷
-	۲۴	۲۴	-	۱	تربیت بدنی ۱	۸
تربیت بدنی ۱	۲۴	۲۴	-	۱	تربیت بدنی ۲	۹
-	۲۴	-	۲۴	۲	دانش خانواده و جمعیت	۱۰
-	۲۴	-	۲۴	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۱۱
۲۴				جمع		

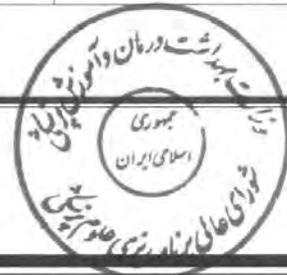
* گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

گرایش	نام درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	جمع
۱ - مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدء و معاد)	۲	۲۴	-
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۲۴	-
	انسان در اسلام	۲	۲۴	-
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۲۴	-
۲ - اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۲۴	-
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۲۴	-
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۲۴	-
	عرفان عملی اسلام	۲	۲۴	-
۳ - انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۲۴	-
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲۴	-
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۲۴	-
۴ - تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۲۴	-
	تاریخ امامت	۲	۲۴	-
۵ - آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۴	-
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۴	-

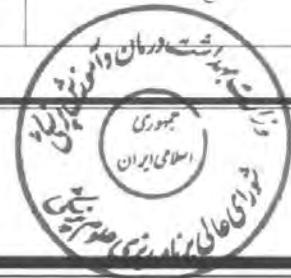
جدول ب: دروس اختصاصی و کارآموزی دروه کارشناسی پیوسته رشته فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی

پیشنیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی				تعداد واحد درسی				نام درس	کد درس
	جمع	کارآموزی	عملی	نظری	جمع	کارآموزی	عملی	نظری		
-	۴۳	-	۱۷	۲۶	۲	-	۰/۵	۱/۵	آناتومی	۰۱
-	۴۳	-	۱۷	۲۶	۲	-	۰/۵	۱/۵	فیزیولوژی	۰۲
-	۲۶	-	-	۲۶	۱/۵	-	-	۱/۵	میکروب شناسی و انگل شناسی	۰۳
۰۲۰۰۱	۶۸	-	۳۴	۳۴	۳	-	۱	۲	مهارتهای عملی در مراقبتهای اورژانس	۰۴
-	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	فنآوری اطلاعات	۰۵
-	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	آشنایی با سازمان های امدادی	۰۶
-	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۰۷
-	۱۷	-	-	۱۷	۱	-	-	۱	بهداشت عمومی	۰۸
۰۲	۲۴	-	-	۲۴	۲	-	-	۲	داروشناسی عمومی	۰۹
۰۲۰۰۱	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	احیای قلبی - ریوی پایه	۱۰
۱۰	۶۸	-	۳۴	۳۴	۳	-	۱	۲	احیای قلبی - ریوی پیشرفته	۱۱
۰۴ و ۰۲۰۰۱	۱۵۳	۱۰۲	-	۵۱	۵	۲	-	۳	اورژانس های داخلی ۱ (اورژانسهای گوارش، دستگاه ادراری و نورولوژی)	۱۲
۱۲	۱۵۳	۱۰۲	-	۵۱	۵	۲	-	۳	اورژانس های داخلی ۲ (اورژانسهای قلبی و فشار خون بالا)	۱۳
۱۳	۸۵	۵۱	-	۳۴	۳	۱	-	۲	اورژانس های داخلی ۳ (اورژانسهای تنفسی، غدد، متابولیک، آلرژیک و مسمومیت)	۱۴
۲۶ و ۰۲۰۰۱	۱۳۶	۱۰۲	-	۳۴	۴	۲	-	۲	ترومای ۱ (برخورد اولیه با بیمار)	۱۵
۱۵	۱۳۶	۱۰۲	-	۳۴	۴	۲	-	۲	ترومای ۲ (ترومای اعضاء و دستگاههای بدن)	۱۶
۱۶	۸۵	۵۱	-	۳۴	۳	۱	-	۲	ترومای ۳ (ترومای ستون فقرات و انتقال بیمار ترومایی)	۱۷
-	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	پدافند غیرعامل	۱۸
-	۳۴	-	۱۷	۱۷	۱/۵	-	۰/۵	۱	سلامت در حوادث و بلایا	۱۹

ادامه جدول ب: دروس اختصاصی و کارآموزی دروه کارشناسی پیوسته رشته فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی

پیشنیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی				تعداد واحد درسی				نام درس	کد درس
	جمع	کارآموزی	عملی	نظری	جمع	کارآموزی	عملی	نظری		
۱۳، ۱۲ و ۱۴	۱۵۲	۱۰۲	-	۵۱	۵	۲	-	۳	اصول مراقبت های ویژه	۲۰
-	۳۴	-	-	۳۴	۲	-	-	۲	فوریت های پزشکی در گروه های خاص	۲۱
-	۱۷	-	-	۱۷	۱	-	-	۱	اصول گزارش نویسی	۲۲
-	۳۴	-	۱۷	۱۷	۱/۵	-	۰/۵	۱	اصول تریاژ	۲۳
-	۳۴	-	-	۳۴	۲	-	-	۲	فوریت های پزشکی در شرایط خاص	۲۴
-	۸۵	۵۱	۱۷	۱۷	۲/۵	۱	۰/۵	۱	بسیج و ارتباط با مرکز اورژانس در فوریت های پزشکی	۲۵
۰، ۱، ۰۲	۸۵	۵۱	-	۳۴	۳	۱	-	۲	معاینات بالینی	۲۶
-	۳۴	-	-	۳۴	۲	-	-	۲	روشهای آماری و تحقیق در اورژانس	۲۷
-	۳۴	-	-	۳۴	۲	-	-	۲	اخلاق و مقررات حرفه ای و پزشکی قانونی	۲۸
۰-۹	۱۷	-	-	۱۷	۱	-	-	۱	داروشناسی اورژانس	۲۹
۰، ۱، ۰۳	۴۳	۲۶	-	۱۷	۱/۵	۰/۵	-	۱	بیماریها و اورژانس زنان و زایمان	۳۰
۲۶ و ۰، ۲، ۰۱	۸۵	۵۱	-	۳۴	۳	۱	-	۲	بیماریها و اورژانس کودکان و نوزادان	۳۱
۰-۷	۳۴	-	۱۷	۱۷	۱/۵	-	۰/۵	۱	امداد هوایی	۳۲
-	۸۵	۵۱	-	۳۴	۳	۱	-	۲	اورژانسهای روانی و رفتاری	۳۳
زبان عمومی	۳۴	-	-	۳۴	۲	-	-	۲	زبان تخصصی	۳۴
-	۵۱	-	۳۴	۱۷	۲	-	۱	۱	مراقبت در جابه جایی و انتقال بیمار	۳۵
-	۲۶	-	۱۷	۹	۱	-	۰/۵	۰/۵	اورژانس های محیطی	۳۶
-	۵۱	-	۳۴	۱۷	۲	-	۱	۱	مدیریت استرس و مهارت های ارتباطی	۳۷
۱۳، ۱۲ و ۱۴	۱۵۲	۱۵۲	-	-	۳	۳	-	-	کارآموزی فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی	۳۸
-	۵۱	۵۱	-	-	۱	۱	-	-	کارآموزی مدیریت راه هوایی	۳۹
								۸۷	جمع	

جدول ج: کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته رشته فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی

پیشنیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	جمع	عملی	کارآموزی	جمع	عملی	کارآموزی		
-	۷۷	-	۷۷	۱/۵	-	۱/۵	کارآموزی در عرصه بخشهای داخلی (اورژانسهای ۱ و ۲ و ۳)	۴۰
-	۷۷	-	۷۷	۱/۵	-	۱/۵	کارآموزی در عرصه بخش های جراحی (اورژانسهای تروما ۱ و ۲ و ۳)	۴۱
۳۸	۱۷۹	-	۱۷۹	۳/۵	-	۳/۵	کارآموزی در عرصه فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی ۱	۴۲
۴۲	۱۷۹	-	۱۷۹	۳/۵	-	۳/۵	کارآموزی در عرصه فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی ۲	۴۳
-	۵۱	-	۵۱	۱	-	۱	کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن	۴۴
۳۱	۵۱	-	۵۱	۱	-	۱	کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان	۴۵
۲۰	۱۰۲	-	۱۰۲	۲	-	۲	کارآموزی در عرصه مراقبت های ویژه	۴۶
۳۳	۵۱	-	۵۱	۱	-	۱	کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی	۴۷
۲۵	۵۱	-	۵۱	۱	-	۱	کارآموزی در عرصه ستاد EMS	۴۸
-	۱۵۳	-	۱۵۳	۳	-	۳	کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی	۴۹
۱۹ واحد							جمع	

کد درس: ۰۱

نام درس: آناتومی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با تمامی ساختمان بدن به طور اختصاصی

شرح درس:

کسب آگاهی و آشنایی با ساختمان دستگاههای مختلف بدن با استفاده از اطلس و مولاژ با تاکید بر کاربردی بودن این دانش در وظایف آینده این رشته.

رئوس مطالب

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با اسکلت بدن
- تشریح بافت های مختلف بدن (پوششی، همبند، خونی، غده ای، عصبی)
- تشریح جمجمه و ستون فقرات
- تشریح اندام فوقانی و تحتانی
- تشریح دستگاه قلب و گردش خون
- تشریح دستگاه تنفسی
- تشریح دستگاه ادراری
- تشریح دستگاه گوارشی
- تشریح دستگاه عصبی
- تشریح دستگاه بینایی و شنوایی
- تشریح دستگاه ایمنی (غده های لنفاوی - طحال - تیموس)
- تشریح دستگاه تناسلی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

کار روی مولاژ و یا جسد، کار با استفاده از نرم افزار های تخصصی تمرین آناتومی

منابع اصلی درس:

۱. مصباح اردکائی، سید فخرالدین. کالبد شناسی عمومی. آخرین چاپ
۲. اسنل ریچارد. ضروریات آناتومی اسنل. آخرین چاپ
۳. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه، آخرین چاپ
۴. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی"، آخرین چاپ
۵. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

آزمون عملی: آزمون عملی با استفاده از تصاویر و مولاژ

کد درس: ۰۲

نام درس: فیزیولوژی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با عملکرد دستگاه‌های مختلف بدن و ساختار فیزیولوژیک آنها به طور اختصاصی.

شرح درس:

در این درس به بحث در مورد عملکرد سیستم‌های مختلف بدن شامل قلب و گردش خون، تنفس، عصبی، ادراری، گوارش، غدد درون‌ریز دفاعی عضلانی اسکلتی پرداخته می‌شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با عملکرد دستگاه قلب و گردش خون
- آشنایی با عملکرد دستگاه تنفسی
- آشنایی با عملکرد دستگاه ادراری
- آشنایی با عملکرد دستگاه گوارشی
- آشنایی با عملکرد دستگاه عصبی
- آشنایی با عملکرد سیستم ایمنی
- آشنایی با عملکرد دستگاه تناسلی
- آشنایی با عملکرد غدد درون‌ریز
- آشنایی با عملکرد دستگاه عضلانی، اسکلتی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

قسمتی از مباحث شامل آشنایی با میکروسکوپ و نحوه کار یا لام نئوبار، شمارش گلبول‌های قرمز، شمارش گلبول‌های سفید، تعیین هماتوکریت، اندازه‌گیری هموگلوبین خون، اندازه‌گیری زمان انعقاد خون، زمان سیلان، تعیین گروه‌های خونی

منابع اصلی درس:

۱. گایتون، آرتور، هال جان ادوارد. فیزیولوژی گایتون، آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی پایه، آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۴. روندایک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی" آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

آزمون نظری: برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:

چندگزینه‌ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی

آزمون عملی:

حضور و شرکت فعال دانشجویان در کلاس و مشارکت در بحث‌های گروهی و پرسش و پاسخ

نام درس: میکروپ شناسی و انگل شناسی
پیش نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۱/۵ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با عوامل مختلف بیماری‌های زای باکتریایی، ویروسی، قارچی و انگلی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با میکروارگانیسم‌های مهم باکتریایی، ویروسی، قارچی و انگلی مختلف ایجادکننده عفونت‌ها آشنا شده و با برخورداری از دانش لازم در زمینه پیش‌گیری و نحوه مقابله با آنها از بروز عفونت در محیط‌های کاری خود جلوگیری خواهد کرد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم
- آشنایی با انواع باکتری‌ها
- آشنایی با انواع ویروس‌ها
- آشنایی با انواع قارچ‌ها
- آشنایی با انواع انگل‌ها
- شناخت ریکتزیاها (شکل ظاهری، نحوه زندگی، روش تکثیر، بیماری‌های زایی)
- چگونگی اثر داروها و مواد ضد عفونی‌کننده

روشهای تکمیلی آموزش:

- نمایش فیلم، اسلاید و دیدن عوامل بیماری‌زا زیر میکروسکوپ

منابع اصلی درس:

۱. چاوترز، آرنست، فریدریک بروکس، جرج. میکروپ شناسی چاوترز - آخرین چاپ
۲. دکتر مهدی دلاوری - راهنمای جامع برای انگل شناسی در بهداشت - آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل چند گزینه‌ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی
حضور و شرکت فعال دانشجویان در کلاس و مشارکت در بحث‌های گروهی و پرسش و پاسخ

کد درس: ۰۴

نام درس: مهارت‌های عملی در مراقبت‌های اورژانس
پیش‌نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اقدامات مراقبتی رایج در حوزه اورژانس پیش‌بیمارستانی
شرح درس: با توجه به نیاز بیماران و مصدومین در حوزه اورژانس پیش‌بیمارستانی به مراقبت‌های اولیه که در بسیاری اوقات نیازمند وجود مهارت‌های پایه‌ای برای تثبیت وضعیت بیمار، پایش او و بهبود عملکرد دستگاه‌های حیاتی بدن است ضرورت دارد تا دانشجویان با مهارت‌های پایه‌ای خوبی آشنا شده و در انجام آنها مسلط شوند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مفهوم سلامت و بیماری
- نیازهای اساسی انسان و نقش کارشناس فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی در برآوردن آن نیازها
- اصول و روش‌های برقراری ارتباط با مددجویان و سایر اعضای تیم درمانی
- علائم حیاتی و روش‌های اندازه‌گیری (قشار خون، نبض، تنفس، درجه حرارت، رنگ پوست و ...)
- اصول ضد عفونی و استریلیزاسیون
- اصول و نحوه مراقبت از زخم (شامل تمیز کردن زخم و پانسمان)
- مفهوم درد و روش‌های تسکین درد
- اصول و روش آماده کردن دارو
- اهداف و اندیکاسیون‌های تجویز اکسیژن
- عوارض، روش‌ها و مهارت‌های استفاده از اکسیژن درمانی
- اصول و اندیکاسیون‌های استفاده از پالس اکسی متر و تفسیر پالس اکسی متر
- تدابیر لازم در رفع مشکلات شایع دفع ادراری
- اندیکاسیون‌ها، نحوه تعبیه و ملاحظات مربوط سونداژ مثانه
- اندیکاسیون‌های ساکشن دهانی-حلقی، بینی-حلقی، لوله تراشه و لوله تراکتوستومی
- اندیکاسیون‌های سوند معده
- اقدامات محافظت شخصی
- نحوه تجویز دارو به روش خوراکی-زیر زبانی - استنشاقی و رکتال
- اصول تزریق دارو به روش زیر جلدی، داخل عضلانی و وریدی، داخل استخوانی و داخل تراشه
- اصول و اندیکاسیون‌های دادن انواع پوزیشن به بیمار
- اصول تهیه نمونه شریانی و وریدی برای بررسی گازهای خونی و تفسیر آن

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- شست و شوی دست
- پوشیدن دستکش، ماسک، گان، عینک محافظ چشمی
- برقراری محیط استریل

- وارد کردن سوئد بینی - شستشوی معده
- سوئدگذاری در مئانه و مراقبت های مربوطه
- اکسیژن درمانی از طریق ماسک، سوئد بینی و کانولا
- ساکشن دهانی-حلقی، بینی-حلقی و تراکتوستومی
- شست و شو، تمیز کردن و پانسمان زخم و مراقبت از بدن
- بانداژ قسمت های مختلف بدن
- آماده سازی دارو
- دارو دادن به روش خوراکی، زیربانی و استنشاقی
- تزریق دارو به روش داخل جلدی، زیر جلدی، داخل عضلانی و وریدی
- انواع سرم ها، رگ گیری جهت برقراری انفوزیون مداوم
- تکنیک های جداسازی و کاربرد محافظ ها (گان، ماسک، دستکش، عینک، نقاب صورت)
- بکارگیری کیسه آبگرم و آبسرد
- انواع پوزیشن بیمار

منابع اصلی درس:

۱. دوگاس، اصول مراقبت از بیمار، نگرشی جامع بر پرستاری، آخرین چاپ
۲. تیلور، کارول، اصول پرستاری، مفاهیم پرستاری، آخرین چاپ
۳. موسوی، ملیحه سادات عالیخانی، مریم، روش های پرستاری بالینی، تهران: شهراب - آینه سازان، آخرین چاپ
4. Carven, Ruth F, Himle Constance J. Fundamental of Nursing: Human Health and Function Philadelphia Lippincott CO. last edition
5. Harkreader Helen, Hogan Marry Aan. Fundamental of Nursing. Caring and clinical Judgement. Second edition. Saunders CO. last edition.
6. Potter, Perry, Fundamental of Nursing: concept, Process and practice , ST Louis, Mosby CO. last edition
7. Taylor, Lilis, Lemone. The Art and science of Nursing care. last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: برگزاری آزمون های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:
حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی پایان ترم
چند گزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی برای آزمون نظری و استفاده از روش ارزیابی OSPE مولاژ و مانکن
آزمون عملی:

- حضور فعال دانشجو در مرکز مهارت های بالینی
- گزارش ساعات تمرین توسط مسئول مرکز مهارت های بالینی
- ارزشیابی تکوینی
- امتحان پایان ترم به روش OSCE

کد درس: ۰۵

نام درس: فناوری اطلاعات

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با کامپیوتر، سخت افزار و نرم افزار و استفاده از آن جهت سرعت بخشیدن به فرآیندهای کاری

شرح درس:

در این درس علاوه بر کلاس های تئوری، ساعتهایی برای کار با کامپیوتر جهت آشنایی با قسمت های مختلف و نرم افزارهای کاربردی در نظر گرفته شده است.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

آشنایی با کامپیوتر

آشنایی با انواع و اجزای کامپیوتر

آشنایی با سخت افزار

آشنایی با واحدهای ورودی و خروجی

آشنایی با حافظه های جانبی (دیسک سخت، فلاپی دیسک و انواع آن، CD-ROM و ...)

آشنایی با نرم افزار (آشنایی با واحدهای ذخیره اطلاعات، مفهوم فایل، مفهوم برنامه)

آشنایی با روش های جستجو و بانک های اطلاعاتی

آشنایی با کار در ویندوز

آشنایی با نرم افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)

آشنایی با سیستم های هوشمند و نرم افزار های اورژانس

ب: عملی (۱۷ ساعت)

کار با کامپیوتر

کار با نرم افزارهای کاربردی (Word, Excel, Power Point, Internet, Mail)

منابع اصلی درس:

۱. کتاب گواهینامه بین المللی کاربردی کامپیوتر-ICDL سطح یک - آخرین چاپ

۲. کتاب استاندارد اپراتوری کامپیوتر- مؤلفین: مهندس قاسم حسن زاده و مهندس حسن صمدی آذر- آخرین چاپ

۳. محمدرضا جعفری، حسن محمدی، حسین محمدی-آموزش مهارتهای: ICDL مفاهیم پایه فن آوری اطلاعات (IT)،

کار با کامپیوتر و مدیریت فایل ها (Windows)، واژه پردازی (Word)، صفحه گسترده (Excel) - آخرین چاپ

۴. مطالب ارائه شده توسط استاد

شیوه ارزیابی دانشجوی:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم، پایان ترم

آزمون عملی: آزمون عملی نحوه کار با کامپیوتر، تایپ یک مقاله دو صفحه ای و ساخت E-Mail

نام درس: آشنایی با سازمان های امدادی
پیش نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با سازمان های مختلف امدادی، وظایف و مسئولیت های آنان و نحوه همکاری با آنها
شرح درس:

نظر به اینکه تامین امداد برای افراد آسیب دیده در گرو وجود سازمانهای مختلف امدادی می باشد، آشنایی دانشجویان با سازمانهای مختلف نظیر آتش نشانی، هلال احمر، نیروی انتظامی، ستاد حوادث غیر مترقبه و ... و نحوه ارائه خدمات توسط آنان ضروری می باشد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- مفهوم سازمان های امدادی و نقش آنان در فوریت های پزشکی
- آشنایی با سازمان های مختلف امدادی، توانایی ها و حیطه اختیارات عملی آنها مانند: سازمان آتش نشانی، هلال احمر، نیروی انتظامی، نیروهای بسیج، ستاد حوادث غیر مترقبه، انرژی اتمی، هواپیمایی کشوری، سازمان آب و برق منطقه ای و شرکت ملی گاز و سازمان پدافند غیر عامل
- آشنایی با صلیب سرخ جهانی، هلال احمر و مقررات و خدمات آنها
- آشنایی با سایر سازمانهای امدادی در جهان

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- بازدید از چند سازمان امدادی یاد شده
- تشکیل جلسه سخنرانی و بحث و گفتگو با سازمان های امدادی

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه- آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی"، آخرین چاپ.
۳. مطالب ارائه شده توسط اساتید مربوطه
۴. درسیه جامع اورژانس های پیش بیمارستانی

شیوه ارزیابی دانشجویان:

آزمون نظری: برگزاری آزمون های تکویتی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:
چند گزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی و ارائه گزارش بازدید از مراکز امدادی
آزمون عملی:

نقد مکتوب شرح وظایف سازمانهای امدادی و وجود همپوشانی و شرح وظایف موازی احتمالی
ارائه پیشنهاد و راهکار مکتوب در تفکیک و ارتقاء وظایف هر کدام در راستای بهره وری بهتر از امکانات

کد درس: ۰۷

نام درس: نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با نظام فوریت‌های پزشکی در ایران و جهان، سیستم ارائه خدمات، وظایف مدیریتی و علوم رفتاری در مدیریت و انطباق آن با سازمانها و تشکیلات بهداشتی و درمانی تجهیزات به ویژه سازمان اورژانس و عملکرد آنها و اطلاعات فنی لازم، ضد عفونی و تمیز نمودن وسایل موجود در آمبولانس ...

شرح درس:

در این درس دانشجویان با سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی و سلسله مراتب اداری، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود در آن، سیستم ارتباطات، مقررات راهنمایی و رانندگی و مستند سازی با فرآیند عملیات آشنا شده تا در هنگام عمل از آن بهره ببرند. در درس عملی دانشجویان با آمبولانس و تجهیزات موجود در آن و نحوه عملکرد آن آشنا می‌شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- آشنایی با انواع آمبولانس
  - آشنایی با تجهیزات پزشکی موجود در آمبولانس
  - مقررات راهنمایی و رانندگی در فوریت‌های پزشکی
  - چگونگی برگشت به پایگاه و آماده کردن آمبولانس برای مأموریت بعدی
- ب: عملی (۱۷ ساعت)

- تجهیزات فنی و پزشکی آمبولانس
- کار با دستگاه‌های ارتباطی، سرویس و نظافت و نگهداری آنها
- تمیز نمودن و ضد عفونی کردن تجهیزات و آمبولانس
- آشنایی و کار با اتوبوس آمبولانس، موتورلانس و قایق اورژانس

منابع اصلی درس:

۱. ملیسا الکساندر "درسنامه جامع اورژانس های پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
۲. بلد سو بریایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۳. جزوه آموزش راهنمایی و رانندگی
4. 4- Browner, Bruce D. et al, emergency care and Transportation of the slicked & injured, AAOS Sudbury: Jones & brattled CO: last edition.
5. 5- Rhonda J.Back et al intermediate emergency care & transportation of the slicked injured, AAOS: Sudbury: genes and brattled CO. last edition.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم و پایان‌ترم
آزمون عملی: نشان دادن طرز کار دستگاه‌ها

کد درس: ۰۸

نام درس: بهداشت عمومی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

درک اهمیت انتقال بیماری‌های واگیر و روش مبارزه با عوامل بیماری زا، پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های واگیر و غیر واگیر واکسیناسیون.

شرح درس:

در این درس به بحث در مورد نحوه پیشگیری از بیماری‌ها، اصول واکسیناسیون، پیشگیری از انتقال بیماری‌های واگیر، پرداخته می‌شود.

رئوس مطالب :

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تاریخچه بهداشت عمومی
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماری‌های واگیر
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماری‌های غیر واگیر
- آشنایی با مراحل واکسیناسیون
- آشنایی با مراحل پیشگیری از ابتلا و انتقال بیماری‌های واگیر و نقش کارشناس فوریت‌های پزشکی در آن
- آشنایی با ساختار شبکه‌های بهداشتی و تیم سلامت

منابع اصلی درس:

۱. جی، ای، پارک، درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی، آخرین چاپ
۲. حسین حاتمی، محسن سیدنورادی، فرشته مجلسی، حسن افتخاراردبیلی، سید منصور رضوی، سید محمد جواد پریزاده، کتاب جامع بهداشت عمومی، آخرین چاپ
۳. خالد رحمانی، درسنامه جامعه بهداشت عمومی کاردانی به کارشناسی، آخرین چاپ
۴. بلا سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد، "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۵. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
۶. ملیسا الکساندر، "درسنامه جامع اورژانس پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:

چند گزینه‌ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی

حضور فعال در بحث‌های کلاسی

کد درس: ۰۹

نام درس: داروشناسی عمومی

پیش نیاز یا همزمان: فیزیولوژی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می رود در پایان این درس دانشجو ضمن آشنا شدن با فارماکولوژی و مسئولیت کارشناس فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در دارو درمانی با اصطلاحات و واژه های دارویی نیز آشنا شده و انواع داروهای مصرفی در فوریت های پزشکی را شناخته و موارد استفاده از آنها را بداند.

شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم مختلف فارماکولوژی، موارد و نحوه مصرف و عوارض جانبی داروهای مورد استفاده در فوریت های پزشکی آموزش داده می شود.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- تعریف فارماکولوژی، مسئولیت کارشناس فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در دارو درمانی، اشکال دارویی و طبقه بندی داروها
- تاثیر دارویی و تداخلات دارویی، مراحل فارماکولوژیک (فارماکوکینتیک، فارمادینامیک)، مصرف دارو در گروه های خاص (نوزادان، کودکان، کهنسالان و زنان حامله)
- ایمنی در تجویز دارو، فرآیند دریافت دستور شفاهی، استفاده از دستورات کتبی، قانون تجویز دارو، روش های تجویز دارو (تزریقی، غیر تزریقی)
- محاسبه دوزهای دارویی: سیستم های اندازه گیری، محاسبه غلظت و درصد دارویی، محاسبه دوز براساس نسبت های خاص، محاسبه دوز براساس روش A، محاسبه قطرات دارویی وریدی، توجه خاص در محاسبه دوز دارو در نوزادان و کودکان، کهنسالان.
- مایعات و الکترولیت ها: توزیع مایعات بدن، مایعات درون سلولی و برون سلولی، حرکت مایع و الکترولیت بین سلولی و خارج سلولی، انتقال فعال و غیر فعال، تعاریف هیپوتونیک، ایزوتونیک، هیپرتونیک، کلونید، کریستالوئید، ضرورت و ممنوعیت ها در تجویز مایعات وریدی در مرحله پیش بیمارستانی، عوارض جانبی و خطرات احیاء یا مایعات در بیماران یا خونریزی غیر قابل کنترل.
- داروهای موثر بر سیستم عصبی خودکار، عملکرد سیستم های سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای مقلد سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای از بین برنده اثر سمپاتیک و پاراسمپاتیک.
- آشنایی با داروهای موثر بر سیستم های مختلف بدن (قلب و عروق، تنفس، گوارش، غدد، کلیه و...)
- آنتی بیوتیک ها

منابع اصلی درس:

۱. میستوویدج جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه. آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی"، آخرین چاپ
3. Gonsoulin, Sheryl M, sonders, Mick J, Raynovich, Willian. Prehospital drug therapy. Stlouis: mosby, co. last edition.
4. Katzung, B.G, et al, Basic and clinical pharmacology. last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

برگزاری آزمون های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل: چند گزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی، حضور فعال در بحث های کلاسی

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پایه

پیش‌نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با اقدامات حیات بخش پایه و کسب توانایی لازم در مواجهه با بیمار یا مصدوم (بالغ، کودک و نوزاد) با ایست قلبی ریوی در شرایط معمولی و خاص (سرمازدگی، غرق شدگی، زنان حامله، برق گرفتگی، گاز گرفتگی) شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقدماتی در مواجهه با ایست‌های قلبی-ریوی در شرایط معمولی و خاص، چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم مقتضی جهت شروع و ادامه عملیات احیاء را می‌آموزد. همچنین ضمن شناسایی علائم اولیه ایست قلبی ریوی و افتراق از مرگ حقیقی کلیه مراحل احیای پایه بر روی مولاژهای آموزشی در شرایط معمولی را به اجرا در می‌آورد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- شناخت اپیدمیولوژی، علل و علامتهای ایست قلبی ریوی در بزرگسالان، کودکان و نوزادان
- نحوه شناخت مرگ بالینی و مرگ بیولوژیک
- بررسی بیمار مشکوک به ایست قلبی-تنفسی
- بازبینی و باز کردن راه هوایی (انواع مانورها)
- انسداد راه هوایی و اقدامات پایه مورد نیاز
- شروع عملیات احیاء قلبی ریوی
- نحوه انجام ماساژ قلبی
- انواع تنفس کمکی
- روش‌های احیاء قلبی یک و دو نفره
- عوارض احتمالی احیای قلبی ریوی پایه
- کاربرد AED در بیمار و اهمیت آن
- علائم تجدید حیات نتیجه بخش

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- شناسایی علائم اولیه ایست قلبی ریوی
- باز کردن صحیح راه هوایی در بیمار داخلی و ترومایی در تمام سنین
- انجام مانورها در رفع انسداد راه هوایی
- انجام صحیح ماساژ قلبی
- انجام صحیح تنفس کمکی
- شناسایی علائم تجدید حیات
- کنترل عوارض احتمالی احیای قلبی-ریوی پایه
- انجام احیا یک نفره و دو نفره
- کاربرد صحیح AED

نحوه اجرا:

استفاده از مولاژهای احیاء بصورت عملی، نقش بازی کردن و فیلم

منابع اصلی درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه"، آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پیشرفته". آخرین چاپ
۴. کتاب جامع CPR برگرفته از انجمن قلب آمریکا جدیدترین پروتکل. آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری؛ حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی پایان ترم

آزمون عملی: حضور فعال دانشجو در مرکز مهارت های بالینی

امتحان پایان ترم به روش OSCE

کد درس: ۱۱

نام درس: احیاء قلبی-ریوی پیشرفته

پیش نیاز یا همزمان: احیاء قلبی-ریوی پایه

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس:

افزایش آگاهی دانشجویان در تشخیص و اقدام فوری جهت حفظ جان مصدومین داخلی و ترومایی نیازمند احیا با استفاده از وسایل و تجهیزات مورد نیاز در برقراری جریان خون و تهویه موثر به منظور پیشگیری از عوارض تا رساندن بیمار به مراکز درمانی، آشنایی عملی با تکنیک‌های احیاء قلبی و ریوی پیشرفته از طریق تمرین و تکرار بر روی مانکن‌های آموزشی در بخش مهارت‌های بالینی

شرح درس:

دانشجو ضمن مرور احیاء قلبی-ریوی پایه، آگاهی مورد نیاز در اداره راه هوایی و برقراری تهویه و جریان خون موثر را با استفاده از تجهیزات و امکانات پیشرفته کسب می‌نماید.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- مرور احیاء قلبی-ریوی پایه
- ساختار آناتومیک راه‌های هوایی فوقانی، علل انسداد راه هوایی
- اداره راه هوایی: باز کردن راه هوایی، انواع مانورها، کریکوتیرومی، نحوه تجویز اکسیژن، تهویه بیمار حفظ راه هوایی باز (توسط راه هوایی دهانی حلقی، بینی حلقی، ماسک لارنژیال، کامبی تیوب، لوله تراشه بینی و دهانی و ...)
- (تعریف، کاربرد، معایب و محاسن و نحوه استفاده)
- انتوباسیون ساده و مشکل
- اکسیژن درمانی: انواع هیپوکسی، عوارض، طرق مختلف دادن اکسیژن ۱۰۰٪، وسایل اکسیژن درمانی (معایب و محاسن)
- چگونگی استفاده از وسایل کمکی در برقراری تهویه (آمبوگ و ونتیلاتور پرتابل)
- دستیابی به عروق: راه‌های رساندن دارو به بیمار در وریدهای محیطی و مرکزی، داخل تراشه، داخل استخوان و قلب (تعریف، اندیکاسیون، مزایا، معایب، نحوه عمل)
- مرور دیس ریتمی‌های خطرناک (دیس ریتمی‌های مختل‌کننده همودینامیک دهلیزی و بطنی)
- الکتروشوک (انواع، اندیکاسیون-نحوه استفاده-مراقبت)
- استفاده از وسایل کمکی در فشردن قلب (Auto Pulse, Chest Compressor, ACD) و ...
- داروهای مورد نیاز در احیاء قلبی-ریوی (اندیکاسیون دور-نحوه مصرف)
- عوارض ناشی از احیاء

ب: عملی: (۳۴ ساعت)

- انجام احیاء پایه یک و دوم
- استفاده از انواع وسایل پیشرفته در بازکردن راه هوایی (ایروی دهانی و بینی، لوله تراشه، کامبی تیوب، LMA و ...)
- کار با انواع وسایل اکسیژن درمانی

- کار با وسایل کمکی در انجام تهویه مصنوعی (آمبویگ، ونتیلاتورهای پرتابل، میکروونت و ...)
- تزریق دارو در وریدهای محیطی و مرکزی، داخل تراشه، داخل استخوان و داخل قلب
- کار با الکتروشوک
- کار با وسایل کمکی در فشردن قفسه سینه
- کار با ترالی اورژانس
- موقعیت یابی در فرایند احیای قلبی - ریوی
- اجرای CPR پیشرفته روی مولاژ بر اساس الگوریتم های متفاوت
- آشنائی عملی با مفاهیم نظری
- استفاده از مدل های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت‌های بالینی

منابع درس:

۱. اسمیت مایک، احیاء پیشرفته. آخرین چاپ
۲. ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس پیش بیمارستانی"، آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد، "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۴. کتاب جامع CPR برگرفته از انجمن قلب آمریکا جدیدترین پروتکل. آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

- آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
- آزمون عملی: حضور فعال دانشجو در مرکز مهارت‌های بالینی و امتحان پایان ترم به روش OSCE

نام درس: اورژانس های داخلی ۱ (اورژانس های گوارش-دستگاه ادراری و نورولوژی) کد درس: ۱۲
پیش نیاز یا همزمان: آناتومی- فیزیولوژی- مهارت های عملی در مراقبت های اورژانس
تعداد واحد: ۵ واحد (۳ واحد نظری- ۲ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوری پیش بیمارستانی در اورژانس های سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری، تناسلی

شرح درس: این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های عصبی، گوارشی و ادراری- تناسلی طرح ریزی گردیده است ضمن تدریس این درس با دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

رئوس مطالب :

الف: نظری (۵۱ ساعت)

- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری، تناسلی
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار تغییر وضعیت هوشیاری، تشنج، سکتة مغزی، سر درد، سنکوپ، سرگیجه
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار درد حاد شکم، آپاندیسیت، پیریتونیت، کوله سیستیت، انسداد لوله گوارشی، پانکراتیت، فتق گیر افتاده، خونریزی گوارشی، گاستریت و زخم های گوارشی، اسهال و استفراغ
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار بیماری های التهابی لگن، سنگ های کلیوی، نارسایی حاد و مزمن کلیوی، سندرم نفروتیک، انسداد ادراری
- بررسی، تشخیص، علل، علایم، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماران دچار بیماری های تناسلی شامل تورشن، پریاپیسم ...

ب: کارآموزی (۱۰۲ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس ها و بخش های داخلی

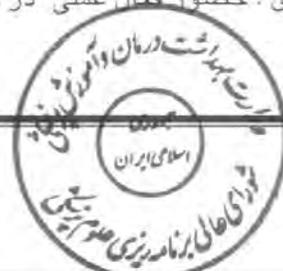
شرح کارآموزی: این کارآموزی به منظور پیشبرد دانش عملی و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت های پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری-تناسلی، طرح ریزی گردیده است. و به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

منابع درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۱۳

نام درس: اورژانس های داخلی ۲ (اورژانس های قلبی و فشارخون بالا)

پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۱ (اورژانس های گوارش-دستگاه ادراری و نورولوژی)

تعداد واحد: ۵ واحد (۳ واحد نظری- ۲ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت های پیش بیمارستانی در اورژانس های قلبی- عروقی. شرح درس: اورژانس های قلب و عروق از شایعترین علل مواجهه بیماران به مراکز بهداشتی درمانی می باشد. یا توجه به اهمیت انجام مراقبت های پیش بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این موارد، لازم است دانشجوی فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی در زمینه این فوریتها و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارتها، دانش لازم را کسب کرده و در عمل به کار بندد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۵۱ ساعت)

- مروری بر آناتومی فیزیولوژی سیستم قلبی عروقی
- آشنایی با انواع اورژانس های شایع قلب و عروق
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به سندرم حاد کرونر
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به نارسایی حاد قلبی
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط شوک کاردیوژنیک.
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به ادم حاد ریه
- نحوه بررسی، تشخیص، مراقبت، انتقال و اقدامات پیش بیمارستانی در اختلالات مربوط به فشار خون بالا و انواع آن
- آشنایی با نحوه پایش فعالیت الکتریکی قلب (تعریف فعالیت الکتریکی و مکانیکی، PEA، عناصر الکتروکاردیوگرام، امواج نشان دهنده فعالیت الکتریکی قلب، تغییرات نوار قلب در اختلالات کرونری)
- انواع آریتمی ها، درمانهای دارویی و غیر دارویی (دستگاه دفیبریلاتور، ضربان ساز)

ب: کارآموزی (۱۰۲ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس ها و بخش های داخلی

شرح کارآموزی: اورژانس های قلب و عروق از شایعترین علل مواجهه بیماران به مراکز بهداشتی درمانی می باشد. یا توجه به اهمیت انجام مراقبت های پیش بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این موارد، لازم است دانشجوی فوریت‌های پزشکی در زمینه این فوریتها و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارتها، دانش لازم را که کسب کرده است در عمل به کار بندد.

شیوه های تکمیلی:

نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس، CD، کار با دستگاه ریتم ساز، دستگاه نوار قلب و الکتروشوک و ضربان ساز
منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه". آخرین چاپ

۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجوی:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، تشخیص صحیح ECG و ریتم های تهدید کننده حیات با استفاده از مانیتورینگ بیمار

نام درس: اورژانس های داخلی ۳ (اورژانس های تنفسی، غدد، متابولیسم، آلرژیک و مسمومیت) کد درس: ۱۴
پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۲ (اورژانس های قلبی و فشارخون بالا)
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوری پیش بیمارستانی در اورژانس سیستم های غدد و متابولیسم، مسمومیت ها، اورژانس های تنفسی و آلرژیک است.

شرح درس: این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجوی در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های غدد و متابولیسم، مسمومیت ها، اورژانس های تنفسی و آلرژیک طرح ریزی گردیده است ضمن تدریس این درس با دانشجوی کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

مرور آناتومی و فیزیولوژی تنفس و بررسی سیستم تنفسی

- آشنایی با انواع اورژانس های شایع تنفسی شامل سختی تنفس، بیماری های مزمن انسدادی راه هوایی، بیماری های عفونی سیستم تنفسی، سندرم زجر تنفسی، آمبولی ریه، پنوموتوراکس خود به خودی، سندرم هیپروتیلیاسیون و آسم با بیان علل، علائم، ارزیابی، مراقبت های پیش بیمارستانی).

- اصول بررسی سیستم تنفسی در صحنه

- بررسی، تشخیص، علل، تظاهرات بالینی، عوارض، تشخیص های افتراقی، مراقبت پیش بیمارستانی و بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در بیماری های شایع غدد شامل: دیابت و انواع آن، هیپوگلیسمی و هیپرگلیسمی، کمای دیابتیک، بیماری های تیروئید و سندرم های کوشینگ و آدرنال

- واکنش های آلرژیک و واکنش های آنافیلاکتیک علل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری

- شناخت سموم خاص، آشنایی به راه های ورود سم به بدن و دفع آن

- مسمومیت دارویی و داروهای شایع

- سوء مصرف مواد

- علائم و تشانه های کلی و اختصاصی سموم

- اصول برخورد با بیمار مسموم

- آشنایی با آنتی دوت اختصاصی سموم

ب: کارآموزی (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس ها و بخش های داخلی

شرح کارآموزی: این کارآموزی به منظور پیشبرد دانش عملی و شناخت دانشجوی در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های تنفسی، دیابت و مسمومیت ها طرح ریزی گردیده است ضمن این کارآموزی به دانشجوی کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

شیوه های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی

منابع اصلی درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه". آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پیشرفته". آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۱۵

نام درس: ترومای ۱ (برخورد اولیه با بیمار)
پیش‌نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی - معاینات بالینی
تعداد واحد: ۴ واحد (۲ واحد نظری - ۲ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با کلیه بیماریها و حوادث مبحث تروما آشنا شده و چگونگی برخورد با این بیماران را فرا خواهد گرفت.

شرح درس: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند. دانشجویان ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

• تعاریف، مفاهیم و اهمیت تروما

• مکانیسم های ترومای مختلف تصادفات (از روبرو، از عقب، از کنار، غلتیدن، چرخشی و ...)، آسیب های ناشی از محافظت کننده ها (کمربندها، کیسه های هوا، صندلی کودک و ...)، موتورسیکلت، وسیله نقلیه یا عابر پیاده، سقوط ها

• ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، نجات و آزاد سازی مصدوم ترومایی

• تریاژ در تروما و سانحه یا آسیب دیدگان متعدد (MCI: Multiple Casualty Incident)

• بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی تروماهای اندام ها و انواع شکستگی ها، کوفتگی ها، دررفتگی ها، پیچ خوردگی ها و کشیدگی ها

• بررسی، مراقبت، تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع خونریزی و روشهای کنترل آن

• بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع شوک و مراحل آن

• اصول مایع درمانی در تروماها و سوانح

ب: کارآموزی (۱۰۲ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس و بخش های مراکز تروما

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند. دانشجویان ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های ارتوپدی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

شیوه های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم و CD، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی

منابع اصلی درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۲. یلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
4. Essential of paramedic care. last edition
5. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support). last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری : حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی : حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۱۶

نام درس: ترومای ۲ (ترومای اعضاء و دستگاههای بدن)
پیش‌نیاز یا همزمان: ترومای ۱ (برخورد اولیه با بیمار)
تعداد واحد: ۴ واحد (۲ واحد نظری- ۲ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی: آشنا کردن دانشجو با انواع تروما، آماده سازی دانشجو جهت شناخت بیشتر بیماران ترومائی و مشکلات آنها و کاربرد مهارتهای مدیریت تروما در درمان آنها با تاکید بر اقدامات فوریتی در مرحله پیش بیمارستانی.
شرح درس: این درس شامل ترومای قفسه سینه، نسج نرم، ترومای شکم و لگن، ادراری- تناسلی و صدمات انفجاری می باشد و به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارتهای تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در محل حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم گیری به موقع و درست به بیماران ترومائی انجام دهد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در ترومای نسج نرم
- آسیب های باز (خراشیدگی، پارگی، کنده شدگی، قطع شدگی، سوراخ شدگی)، انواع آسیب های بسته (کوفتگی، هماتوم، له شدگی، سندرم کمپارتمان، پارگی های اعضای تو خالی و تو پر)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در ترومای شکم و لگن
- تروماهای قفسه سینه (پنوموتوراکس، پتوموتوراکس فشارنده، و روشهای رفع فشار، قفسه سینه شناور و نحوه برخورد با آن)
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در تروما دستگاه ادراری-تناسلی
- بررسی، مراقبت، تشخیص، پاتوفیزیولوژی و اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در صدمات انفجاری

ب: کارآموزی (۱۰۲ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس و بخش های مراکز تروما

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های ارتوپدی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

شیوه های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی، ایفای نقش

منابع درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۲. بلدسو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
4. Essential of paramedic care, last edition
5. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support) last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری : حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی : حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۱۷

نام درس: ترومای ۳ (ترومای ستون فقرات و انتقال بیمار ترومایی)
پیش نیاز یا همزمان: ترومای ۲ (تروما اعضا و دستگاههای بدن)
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با آسیب های مختلف بویژه آسیب های نیازمند مراقبت فوری در سر و صورت و گردن و ستون فقرات و عوارض ناشی از آنها، و اقدامات اولیه مورد نیاز

شرح درس: در این درس مکانیسم های آسیب، سیستم تروما و آسیب های اندامها، قفسه سینه، سر و صورت و گردن و ستون فقرات به همراه علل، علائم و اقدامات اولیه آموزش داده می شود و به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارتهای تفکر خلاق را در ارائه اقدامات فوری شامل تعیین وسعت احتمالی آسیب، ارزیابی در محل حادثه، مراقبت مداوم در راه انتقال به بیمارستان، انتقال سریع و تصمیم گیری به موقع و درست به بیماران ترومایی انجام دهد

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- بررسی، مراقبت، تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع ترومای سر و صورت
- بررسی، مراقبت، تشخیص، اقدامات مراقبتی و درمانی در حوزه پیش بیمارستانی و نحوه انتقال و گزارش دهی در انواع تروماهای گردن و ستون فقرات
- تکنیکها و ابزارهای مختلف ثابت سازی ستون فقرات گردنی، کمری، سینه ای
- شیوه انتقال و جابجایی در تروماهای ستون فقرات
- شیوه رهاسازی بیمار با تروما به ستون فقرات

ب: کارآموزی: (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس و بخش های مراکز تروما

شرح کارآموزی: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مسدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث، مکانیسم های برخورد و ضربه، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم از محل، انواع فوریت های ارتوپدی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد

شیوه های تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید، مطالعه موردی

منابع اصلی درس:

- ۱- میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ.
- ۲- بلد سو براین، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
- ۳- روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
4. Essential of paramedic care(brady), last edition
5. PHTLS(Prehospital trauma trauma life support) last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۱۸

نام درس: پدافند غیر عامل

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی نسبت به انواع تهدیدات و بحران‌های محتمل کشور و ارتقاء مهارت پاسخ و مدیریت این حوادث به نحوی که فرد بتواند در مواجهه با این مخاطرات از توان لازم جهت همکاری و پاسخ مناسب برخوردار گردد. شرح درس: از آنجایی که کارکنان های پزشکی در خط مقدم پاسخگویی به انواع حوادث و تهدیدات جهت نجات جان مصدومان و مردم هستند لذا باید با آموزش مدون تئوری و عملی در زمینه آشنایی و مهارت آموزی، آمادگی مواجهه و پاسخ به این بحران‌ها در این دانشجویان نهادینه گردد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- تاریخچه و مفاهیم پدافند غیرعامل
- آشنایی با اهداف، ساختار سازمانی در اسناد پدافند غیرعامل (سازمان پدافند غیرعامل کشور و ستاد پدافند غیرعامل وزارت بهداشت)
- آشنایی با انواع تهدیدات متعارف و نامتعارف
- آشنایی با پدافند شیمیایی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث شیمیایی
- آشنایی با پدافند پرتویی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث پرتویی
- آشنایی با پدافند زیستی و اصول پاسخ پیش بیمارستانی در حوادث زیستی
- آشنایی با اصول تخلیه و خروج اضطراری و اصول پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث انفجاری، زلزله، آتش سوزی
- آشنایی با اصول وظایف و تیم های واکنش سریع (RRT-EMT)
- آشنایی با تجهیزات آمبولانس های CBRNE
- آشنایی با اصول سناریو نویسی و اجرای رزمایش

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- آشنایی با تجهیزات آمبولانس های CBRNE ونحوه کار با تجهیزات
- تمرین استفاده PPE تجهیزات حفاظت زیستی
- طراحی و مشارکت در مانور
- تمرین دستورالعمل‌های مربوط به پاسخ به حوادث در کارگاه‌های مربوطه
- تمرین آلودگی زدایی پیش بیمارستانی مصدومان شیمیایی، پرتوی و زیستی
- تمرین اقدامات پیش بیمارستانی در منطقه گرم و سرد
- بازدید از مناطق پرخطر صنعتی و آشنایی با مخاطرات محتمل و روش‌های پیشگیرانه و اقدامات اولیه امداد و نجات

منابع اصلی درس :

۱. پاسخ پیش بیمارستانی به حوادث پرتوی (مولف دکتر سید عباس حسینی). آخرین چاپ
۲. پروتکل‌های ابلاغی از طرف ستاد پدافند غیر عامل(در حوزه های زیستی، شیمیایی و پرتوی : اسناد پدافند غیر عامل)
۳. شناسایی و مدیریت تهدیدات زیستی در حوزه زیستی (مولف رضا رنجبرعضو هیئت علمی مرکز تحقیقات بیولوژی دانشگاه علوم پزشکی). آخرین چاپ
۴. سازمان پدافند غیر عامل کشور، مبانی، مستندات و الزامات قانونی انتشارات دانشگاه بقیه ا... آخرین چاپ
۵. دانستی های پدافند غیر عامل (ویژه دوره عمومی مدیران و کارشناسان) - تدوین و گرد آوری : حمید اسکندری انتشارات: بوستان حمید آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

آزمون نظری : برگزاری آزمون های تکوینی و تراکمی، با استفاده از ترکیب ابزار های ارزیابی شامل: چند گزینه ای تشریحی، کوتاه پاسخ، جور کردنی

آزمون عملی: شرکت منظم فراگیران در جلسات عملی، برگزاری آزمون عملی مربوط به CBRNE در مرکز مهارت های عملی

کد درس: ۱۹

نام درس: سلامت در حوادث و بلایا

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با چرخه مدیریت بحران، مفاهیم و ساختار مدیریت سلامت در بحران، شناخت اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریت‌های طبیعی و فناوری‌ها و بیولوژیک، آشنا می‌شوند.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آشنایی‌های لازم در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن، چگونگی مقابله با بحران‌های مختلف در حوزه سلامت را آموزش می‌بینند و با ساختار مدیریت سلامت در بحران و سیستم فرماندهی حادثه (ICS) آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- تاریخچه رویکردها و تئوریهای مدیریت بلایا و کاهش خطر
- آشنایی با چرخه مدیریت بحران و مفاهیم اولیه آن
- آشنایی با بلایای طبیعی و غیر طبیعی و راههای مقابله با آن
- آشنایی با برنامه ملی پاسخ به بلایا
- ارزیابی خطر بیمارستانی و پیش بیمارستانی

- بحران (تعریف، انواع و نقش سیستم فوریت‌های پزشکی در بحران)،
- سیستم فرماندهی سوانح (ICS) و تریاژ در بحران.

- زمین لرزه (تعریف علل وقوع، انواع صدمات در زمین لرزه، روش دستیابی به مصدومین اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)
- سیل و طوفان (تعریف علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده در اثر سیل و طوفان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)

- صاعقه، گردباد و آتشفشان (تعریف، علل وقوع، مناطق جغرافیایی در خطر، انواع صدمات وارده در اثر صاعقه، گردباد و آتشفشان، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)

- حوادث با قربانیان متعدد (تعریف، علل وقوع، انواع صدمات احتمالی، روش دستیابی به مصدومین، اقدامات اولیه، تریاژ، انتقال)

- راههای مقابله با بحرانهای هسته ای و پرتوی، شیمیایی، بیولوژیک، بیوتروریسم
- آشنایی با HICS و ساختار آن
- سامانه هشدار

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- استفاده از مدل‌های آموزشی توسط مدرس مربوطه در مرکز مهارت‌های بالینی
- بازدید از مرکز EOC دانشگاه - شرکت در مانورهای مقابله با بلایا

منابع اصلی درس:

۱. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا تالیف دکتر علی اردلان و همکاران. آخرین چاپ
۲. ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
۳. پورحیدری غ، خاتمی س م، بحرانه‌های هسته ای، بیولوژیک و شیمیایی، اقدامات توری و حفاظت جامعه، مؤسسه آموزش عالی علمی-کاربردی هلال ایران تهران. آخرین چاپ
۴. دکتر سید عباس حسنی، دکتر مرضیه فتحی، آمادگی و پاسخ مراکز درمانی در حوادث پرتویی، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

- آزمون نظری: برگزاری آزمون های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:
چند گزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی
آزمون عملی: استفاده از روش ارزیابی OPPE مولاژ و مانکن
حضور و شرکت فعال دانشجو در کلاس و مشارکت در بحث های گروهی و پرسش و پاسخ

نام درس: اصول مراقبت های ویژه

کد درس: ۲۰

پیش نیاز یا همزمان: اورژانس های داخلی ۱ (اورژانس های گوارش-دستگاه ادراری و نورولوژی)- اورژانس های داخلی ۲ (اورژانس های قلبی و فشارخون بالا)- اورژانس های داخلی ۳ (اورژانس های تنفسی، آلرژیک و مسمومیت)

تعداد واحد: ۵ واحد (۳ واحد نظری- ۲ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قلبی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم مراقبت های ویژه جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آشنایی های لازم در زمینه بیماران بد حال، چگونگی مقابله با بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مدیریت این بیماران در شرایط پیش بیمارستانی آشنا می شود.

رئوس مطالب

الف: نظری (۵۱ ساعت)

- تاریخچه علم مراقبتهای ویژه، تعریف واحد مراقبتهای ویژه و انواع آن
- وسایل، امکانات، تجهیزات استاندارد مورد استفاده در بخش مراقبتهای ویژه
- قوانین، اصول اخلاقی و مسئله پایان زندگی
- ارزیابی کلیه سیستمهای بدن بخصوص مانیتورینگ همودینامیک، مانیتورینگهای تنفسی (گازهای خون شریانی، پالس اکسیمتری، کاپنوگرافی و ...)
- مراقبت از راه هوایی بیماران، اصول صحیح تخلیه ترشحات
- وسایل و تجهیزات مختلف اکسیژن درمانی و آئروسول تراپی
- تهویه مکانیکی: انواع، اندیکاسیون و اهداف، اصول، عوارض، انواع مدهای تنفسی (تعریف، کاربرد، نمودار، عوارض و طرز تنظیم)
- ملاکهای جداکردن بیمار از ونتیلاتور
- شناخت اختلالات الکترولیت ها و اختلالات الکترولیتی (اسیدوز و آلکالوز تنفسی و متابولیک) و بیماریهای مرتبط با آنها
- انواع دیالیز و روشهای انجام آن
- اصول و مراقبت از بیمار مبتلا به Sepsis و نارسایی های چند ارگانی
- اصول مراقبت از بیماران بستری: مراقبتهای روانی، خواب و اصول مدیریت درد در بیمار - پیشگیری از ترومبوز وریدهای عمقی و پیشگیری از زخم بستر
- انواع آریتمی های مهلک و خطرناک بطنی و دهلیزی درمانهای دارویی و غیر دارویی (دستگاه دفیبریلاتور، ضربان ساز)
- مراقبت های ویژه از بیماریهای شدید تنفسی از جمله حملات آسم (با ذکر علائم و نشانه ها، پاتوفیزیولوژی، تشخیص، پیش آگهی، فوریت های پزشکی، عوارض، درمان و مراقبت های لازم بر اساس پروتکل و گایدلاین های اورژانس)

• سندرم آسپیراسیون

• سندرم دیسترس تنفسی حاد

• آمبولی ریه

ب: کارآموزی (۱۰۲ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش‌های ویژه ICU، CCU، دیالیز

شرح کارآموزی: از آنجا که بیماریهای قلبی و ریوی یکی از مباحث اصلی واحد EMS می باشد و کشور ما نیز دارای آمار بالایی از این بیماران می باشد، سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و مراقبت ویژه و انتقال فوری به اورژانس و بخش مراقبت ویژه می باشند. دانشجوی ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع فوریت های با شرایط بسیار ویژه و نحوه برخورد و درمان و مراقبت اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد.

از دانشجوی انتظار می رود در پایان بتواند:

- ساختار و امکانات بخش ICU و CCU را بیان نماید.
- اصول پذیرش بیمار در ICU را شرح دهد.
- اهمیت ارتباط مناسب با بیمار و اصول برخورد با همراهان بیمار و مسائل روحی و روانی آنان را توضیح دهد و بکار گیرد.
- مهارت کار به صورت تیمی را کسب نموده و در عمل نشان دهد.
- توانائی مراقبت از بیماران در وضعیت بحرانی را کسب و نشان دهد.
- توانائی لازم در آماده سازی، نگهداری و استفاده از تجهیزات حمایت حیاتی در واحد مراقبتهای ویژه را کسب نماید.
- از بیمار الکتروکاردیوگرافی بعمل آورد.
- اهمیت و روشهای جلوگیری از زخم بستر و ترومبوز وریدهای عمقی را بیان نماید.
- اقدامات پیشگیری کننده از ایجاد عارضه در بیماران در حال اغما را انجام دهد.
- توانائی لازم جهت برقراری راه هوائی، نگهداری و مراقبتهای بهداشتی از راه هوائی بیماران را کسب نمایند.
- پاکسازی راه هوائی را در بیماران بحرانی بکار گیرد.
- تجویز اکسیژن، آئروسول و مرطوب سازی هوای تنفس را طبق دستور بکار گیرد.
- چگونگی آماده سازی و استفاده از دستگاه الکتروشوک را بیان کند.
- عوارض ناشی از ترانسفوزیون خون را بیان نماید.
- تفسیر آزمایش های الکترولیتی را بیان نماید.
- وضعیت های همودینامیکی بحرانی (آلکالوز و اسیدوز) را بیان نماید.
- روشهای مختلف درجه بندی وخامت حال بیماران را شرح دهد.
- ملاحظات ویژه در مراقبت از بیماران با اختلالات دستگاه قلب و عروق، تنفس، ضایعات حاد مغزی و صدمات ناشی از ضربه را شرح دهد.
- در اقدامات پیشگیری و کنترل عفونت های شایع بیمارستانی در ICU مشارکت نماید.
- مانیتورینگ بیمار قلبی به ویژه دیس ریتمی های شایع را بداند و انجام دهد.
- توانائی مراقبت از بیماران تحت درمان با تهویه دهنده مکانیکی را کسب نماید.
- عوارض حاصل از تنفس با فشار مثبت را بیان نماید.
- دستگاه ونتیلاتور را طبق نیاز بیمار آماده و تنظیم نماید.
- معیارهای جداکردن بیمار از ونتیلاتور را شرح دهد.
- سایر موارد آموخته شده در درس مراقبتهای ویژه را تمرین نماید.

منابع اصلی درس:

۱. محمد رضا عسگری، محسن سلیمانی "کتاب جامع مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش‌های ICU، CCU و دیالیز" آخرین چاپ
۲. ملیسا الکساندر، "درسنامه جامع اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
۳. بلدسوبرایان، پورترابرت، چریریچارد، "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۴. بلدسوبرایان، پورترابرت، چریریچارد، "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی پیشرفته" آخرین چاپ
5. THE ICU book, paul,marino last edition
6. Critical care Hand book of Massachusetts general hospital. William ,e- hurford last edition.
7. Respiratory care Equipment Richard .D &etal. last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری : حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی : حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، آزمون ارزیابی بیمار، آزمون کتبی و شفاهی
و تشخیص ریتم های تهدید کننده حیات با استفاده از دستگاه ریتم ساز، کار با دستگاه ونتیلاتور و مانیتورینگ

نام درس: فوریت‌های پزشکی در گروه‌های خاص

کد درس: ۲۱

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با فوریت‌های مختلف در گروه‌های خاص مثل نوزادان و کودکان جهت مراقبت آنان و زنان باردار و سالمندان به منظور کمک به حفظ جان آنان و پیشگیری از بروز عوارض شدید.

شرح درس: در این درس دانشجو با گروه‌های پرخطر همچون نوزادان و کودکان و مراقبت‌های فوری آنان بویژه با مشکلاتی همچون مشکلات تنفسی، تشنج، تغییر وضعیت، تب شوک، غرق شدگی، مسمومیت و صدمات و نیز مراقبت‌های فوری از کودکان دارای نیازهای خاص، و نیز اورژانس‌های ناشی از بیماری عفونی و کودک آزاری آشنا شده و همچنین با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان، لقاح، تکامل جنسی، زایمان طبیعی و عوامل مؤثر بر آن، مسمومیت حاملگی، خونریزی‌ها در بارداری، چندقلویی در حاملگی، مصدوم حامله و چگونگی مراقبت از آنان در مراحل فوریت‌ها و نیز با پدیده‌های سالمندی و تغییرات فیزیولوژیک روانی اجتماعی و حوادث شایع در آنان و مراقبت‌های لازم در موارد فوری آشنا شده تا آن را در مواجهه با شرایط واقعی به کار گیرد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- خصوصیات آناتومیک، فیزیولوژیک، اجتماعی، روانی در نوزادان و کودکان و اصول کلی بررسی وضعیت سلامت آنان در موقعیت‌های اورژانس فوائد استفاده از شیر مادر.
- بررسی و مراقبت‌های فوری در انواع مشکلات تنفسی در نوزادان و کودکان (نحوه باز کردن راه هوایی، نحوه صحیح ساکشن کردن ترشحات نای، بینی و دهان در شرایط مختلف اکسیژن دهی، روش صحیح لوله گذاری تراشه، تنفس مصنوعی در نوزادان، کودکان اصول مراقبت‌های فوری در انسداد راه هوایی توسط جسم خارجی و انسداد مکانیک راه هوایی در نوزادان و کودکان)
- مراقبت فوری در انواع تشنج‌ها، تغییر در وضعیت هوشیاری، مسمومیت‌ها، تب، شوک، غرق شدن و سندرم مرگ ناگهانی نوزادان.
- مراقبت‌های فوری هنگام صدمات در نوزادان و کودکان (الگوی آسیب، تصادفات، سوختگی)
- مراقبت‌های فوری از کودکان دارای نیاز خاص (لوله داخل تراشه، دستگاه تنفس مصنوعی خانگی، داشتن مسیر ورید مرکزی، آسم، برونشیت و ایست قلبی).
- مراقبت‌های فوری در اورژانس‌های ناشی از بیماری‌های عفونی کودکان (مننژیت، گاستروانتریت در نوزادان و کودکان).
- مراقبت‌های فوری در هنگام مواجهه با کودک آزاری (روانی، جنسی و اهمال فیزیکی).
- آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی، حاملگی، لقاح و تکامل جنسی
- زایمان طبیعی و عوامل مؤثر بر آن.
- مسمومیت حاملگی و نحوه مراقبت از زائو با این مشکل.
- خونریزی‌ها در بارداری و اقدامات فوری قبل از انتقال به بیمارستان.
- حاملگی چندقلویی، نحوه مدیریت و مراقبت از مادر و جنین.
- خونریزی‌های بعد از زایمان، علل و اقدامات فوری و مدیریت بیمار قبل از انتقال.
- مصدوم حامله و چگونگی مراقبت از او.

- پدیده سالمندی و نیازهای آن.
- تغییرات فیزیولوژیکی سالمندان.
- مشکلات شایع جسمی، روانی و اجتماعی سالمندان.
- حوادث شایع در دوران سالمندی و علل آن.
- اقدامات فوری در هنگام بروز حوادث و اهمیت اجرای به موقع آن.
- بیماری‌های شایع در دوران سالمندی و مراقبت‌های فوری مورد لزوم.
- بیماریهای شایع در افراد کم توان ذهنی و ملاحظات لازم در درمان آنها
- ملاحظات لازم در بیماران مبتلا به نقص‌های جسمی

منابع اصلی درس:

۱. ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
۲. میستوویچ جوزف، هفنینگ، کارنکیت "اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۳. بلدسبرایان، پورترابرت، چریچارد. "اورژانسهای طب پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل: چند گزینه‌ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی

کد درس: ۲۲

نام درس: اصول گزارش نویسی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: بهبود مکاتبات اداری و گزارش نویسی به عنوان یکی از الزامات رشته فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی

شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با مکاتبات اداری و قوانین و مراحل گزارش نویسی جهت افزایش سرعت و دقت در انجام فرآیندهای اداری و عملیاتی و آشنایی با نکات قانونی گزارش نویسی و سایر مکاتبات

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با سیستم اتوماسیون اداری و اینترنت
- آشنایی با طبقه های موضوعی نامه های سازمان
- آشنایی با قسمت های داخلی و سلسله مراتب اداری
- آشنایی با نحوه تهیه گزارش از نامه های دریافتی، ارسالی، داخلی، در دست اقدام، بایگانی
- آشنایی با اولویت مکاتبات اداری (عادی، فوری، سری و ...)
- آشنایی با سیستم یکپارچه سازی اطلاعات
- آشنایی با بخش های مختلف گزارش کتبی
- آشنایی با اطلاعات لازم در هر یک از بخش های گزارش از نحوه ارائه مراقبت های پیش بیمارستانی و نحوه وارد کردن این اطلاعات
- آشنایی با نکات خاص در مورد عدم پذیرش درمان از سوی بیمار
- آشنایی با موارد قانونی در مورد پر کردن گزارش کتبی
- آشنایی با نحوه کاربرد اصطلاحات پزشکی در گزارش نویسی
- مستند کردن دارو های مصرفی و زمان آن
- چگونگی پر کردن فرم ماموریت پیش بیمارستانی
- اهمیت مستند سازی
- سیستم مستند سازی در اورژانس پیش بیمارستانی (دستی و الکترونیکی) و سیستم ضبط صدا در دیسپچ

منابع اصلی درس:

۱. خوجه سیدمحمدی، مکاتبات اداری و گزارش نویسی، آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۴. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم، پایان ترم و تکمیل برگه گزارش اقدامات پیش بیمارستانی

نام درس: اصول تریاژ

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با مفاهیم تریاژ در شرایط مختلف و کسب توانایی لازم برای امداد رسانی به مصدومین در حوادثی با چند قربانی

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن کسب آگاهی‌های اولیه و مقدماتی در مورد تریاژ مصدومین و بیماران در حوادث، چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم مقتضی برای شروع و ادامه فرآیند تریاژ در شرایط پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی را در زمان بروز حوادث آموزش می‌بیند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- مفاهیم اولیه، کلیات و انواع تریاژ
- تریاژ در بیمارستان در شرایط عادی
- تریاژ در صحنه در شرایط عادی
- تریاژ در حوادث غیرمترقبه (صحنه در شرایط بلايا Disaster)
- تریاژ در بیمارستان برای مصدومین حوادث غیرمترقبه (در شرایط بلايا Disaster)
- تریاژ در صحنه حوادث غیرمترقبه
- آشنایی با تریاژ تلفنی
- تریاژ در گروه‌های خاص
- تریاژ در شرایط خاص
- تریاژ در حوادث پرتوی
- تریاژ بیماران دچار سوختگی
- مسائل اخلاقی در تریاژ

ب: عملی (۱۷ ساعت)

تماشای فیلم، مطالعه موردی، کار تیمی براساس سناریوی تعریف شده، نشان دادن عکس و CD

منابع اصلی درس:

۱. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۲. تریاژ تلفنی برای پرستاران، آخرین چاپ
۳. مدیریت حوادث، ماهانتی ساموئل، آخرین چاپ
۴. پرستاری در فوریتها، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم، پایان‌ترم
آزمون عملی: انجام انواع تریاژ براساس سناریوهای تدوین شده

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: انتظار می‌رود در پایان دانشجو شرایط خاص را درک نموده و بتواند مراحل عملیات نجات را بیان نموده و با نحوه عملیات مشترک با سایر سازمان‌ها آشنا شود.

شرح درس: این درس دانشجو ضمن آشنایی با شرایط خاص و عملیات نجات، مراحل عملیات نجات را دانسته و با نجات در شرایطی همچون مناطق صعب‌العبور، دره، آب، عمق چاه، برق گرفتگی در بالای دکل، سقوط در مخازن مواد شیمیایی و زیر آوار و نیز مناطق پوشیده از برق، تونل و طبقات مختلف معادن آشنا می‌شود. علاوه بر دیدن موارد فوق از طریق فیلم با کلیه وسایل مورد استفاده در نجات با برخی از عملیات نجات نیز از نزدیک آشنا خواهد شد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

• تعریف انواع (صحنه‌های حادثه)

• ارزیابی انواع صحنه‌های حادثه

• نحوه همکاری و هماهنگی با دیگر نیروهای درگیر (آتش‌نشانی، هلال احمر و پلیس و ...)

• نحوه تثبیت مصدوم در هر حادثه

• ایمنی و ملاحظات عملیات در هر حادثه

• طبقه‌بندی عملیات نجات به منظور تجهیز اصول در شرایط خاص (مناطق صعب‌العبور، کوه، دره، دریا، آوار، نشت گاز انفجار معادن و کارخانه‌ها و سیلاب و ...)

• آشنایی با عملیات نجات

• اولین واکنش دهنده

• نجات اولیه و لوازم مورد نیاز

• مراحل اولیه نجات (از بین بردن موانع، دستیابی به مصدوم، انجام مراقبت قوری، آمادگی برای حرکت).

• نجات در شرایط خاص (نجات افراد سقوط کرده در دره، نجات از آب، نجات از عمق چاه، نجات برق‌گرفته از بالای دکل برق، نجات سقوط کرده در مخازن شیمیایی، نجات از زیر آوار، نجات در تونل‌ها و سیلاب و طبقات مختلف معادن و ...)

• آشنایی با سیستم‌های عملیاتی سازمان‌های امدادی و نحوه همکاری با آنها.

شیوه‌های تکمیلی آموزش:

نمایش فیلم، تمرین با کلیه وسایل مورد استفاده در مراحل نجات، نقش‌بازی، مشاهده عملیات نجات، شبیه‌سازی منابع اصلی درس:

۱. ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی" آخرین چاپ

۲. بلد سر برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی میانی". آخرین چاپ

۳. بلد سر برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی پیشرفته". آخرین چاپ

4. Bowman, Warren D. David, H. Jone. Outdoor Emergency care: comprehensive prehospital care for nonurban setting. Boston: Jones and Bartlet, Co, last edition

5. Phillip L E. et al. Emergency care for hazardous materials expousure, st louis, Elsevier, mosby. Co. last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم، پایان‌ترم

کد درس: ۲۵

نام درس: دیسپچ و ارتباط با مرکز اورژانس در فوریت های پزشکی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - عملی - کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اداره ارتباطات اورژانس و سیستم مخابراتی موجود در آن

شرح درس: نظر به اینکه امداد رسانی مناسب به افراد آسیب دیده در گرو عملکرد مناسب و دقیق واحد ارتباطات اورژانس می باشد، دانشجویان فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ضمن آشنایی با سیستم های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این دوره دانشجویان با چگونگی فرآیند تریاژ تلفنی و دستورالعمل های اجرایی آن آشنا می شود و با نحوه ارائه راهنمایی های پزشکی از طریق تلفن هم آشنا می گردد. در این درس دانشجویان با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی آشنا می شود و نحوه ارتباط موثر با گروه های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان و ... را فرا می گیرد و با نحوه صحیح گزارش نویسی فرمها و واژه های ضروری برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران آشنا می شود و نحوه کار با نرم افزار های اتوماسیون عملیاتی و اپلیکیشن های مرتبط با فوریت های پزشکی را می آموزد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با سیستم های مخابراتی و تجهیزات ارتباطی
- آشنایی با قوانین و مسئولیت های اپراتور فوریت های پزشکی
- آشنایی با چگونگی دریافت اطلاعات از تماس گیرنده و نحوه ثبت آن در اتوماسیون
- آشنایی با شیوه اعزام آمبولانس و مدیریت اعزام
- آشنایی با شیوه اولویت بندی و تریاژ تلفنی و دستورالعمل های کشوری در واحد ارتباطات
- آشنایی با شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- آشنایی با وظایف واحد ارتباطات در زمان بروز حوادث غیر مترقبه و بحران
- چگونگی ارتباطات درون سازمانی و برون سازمانی
- آشنایی با قوانین ارتباطات در آمبولانس هوایی، دریایی و ریلی
- آشنایی با سیستم کدینگ مکالمات کشوری و مدیریت ارتباطات در دیسپچ
- آشنایی با تجهیزات خودرو ارتباطات سیار
- آشنایی با نرم افزار ها و سخت افزار های نوین در فوریت های پزشکی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

- نحوه کار با سیستم های مخابراتی و تجهیزات ارتباطی
- نحوه چگونگی دریافت اطلاعات از تماس گیرنده
- نحوه اعزام و راهبری آمبولانس
- نحوه کار با شیوه اولویت بندی و تریاژ تلفنی در واحد ارتباطات
- نحوه مدیریت ارتباطات و مکالمات در زمان بحرانی
- نحوه کار با تمامی نسخ نرم افزار های اتوماسیون عملیاتی اورژانس (نسخه الکترونیک قرم PCR، پرستار تریاژ، واحد اعزام و راهبری، مشاوره پزشکی، پذیرش، کنترل کیفیت، مدیریت، آمار و فرابری داده ها)
- نحوه کار با نرم افزار و سخت افزار های موقعیت یاب

ب: کارآموزی (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اداره ارتباطات اورژانس

شرح کارآموزی: در این کارآموزی، دانشجویان با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی‌سیم و سیستم‌های تقویت‌کننده پایگاه اصلی، روش‌های مناسب شروع و خاتمه ارتباط، مراحل اعزام، اهمیت نقش پزشک و ارتباط لازم و مفید با پزشک در مأموریت‌ها، ارتباط موثر با بیماران سالخورده، کودکان و افراد ناشنوا و نابینا، نحوه صحیح گزارش نویسی فرم‌ها و واژه‌های ضروری جهت ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران آشنا می‌شوند.

منابع اصلی درس:

۱. فرایند‌های عملیاتی اداره ارتباطات. ابلاغی سازمان اورژانس کشور
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی" آخرین چاپ
4. Essential of paramedic care, last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم، پایان‌ترم
آزمون کارآموزی: حضور در واحد ارتباطات مرکز فوریت‌های پزشکی و کسب مهارت‌های عملی در زمینه دانش نظری-
استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

کد درس: ۲۶

نام درس: معاینات بالینی

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: استفاده مؤثر و صحیح از روش‌ها و تکنیک‌های مربوطه در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز از منابع مختلف (بررسی صحنه، گرفتن تاریخچه، معاینات فیزیکی، خانواده و...) در شناسایی موارد پرخطر در مددجویان شرح درس: مهمترین وظیفه یک EMT ارزیابی بیمار، ارائه خدمات اورژانس و انتقال به یک مرکز درمانی است. در این بین، انجام ارزیابی صحیح و قابل اعتماد بیشترین اهمیت را دارد. زیرا تمام تصمیم‌گیری‌های یک تکنسین راجع به مراقبت از بیمار و انتقال او، به این بخش وابسته است.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- آشنایی با ارزیابی صحنه
- آشنایی با تعیین مکانیسم صدمه یا ماهیت بیماری
- آشنایی با مراحل و نحوه ارزیابی اولیه
- آشنایی با نحوه معاینه جسمانی لازم و گرفتن شرح حال بیمار مشکلات حین شرح حال گیری
- آشنایی و یادگیری معاینه دقیق جسمانی دستگاههای مختلف بدن و مواردی که باید در برگه گزارش نویسی ثبت گردد.

• آشنایی با نحوه برقراری ارتباط و ثبت وقایع

• آشنایی با روش‌های ارزیابی تغییر سطح هوشیاری در بالغین، کودکان و شیرخواران

• آشنایی با روش‌های ارزیابی راه هوایی در بالغین، کودکان و شیرخواران

• آشنایی با روشهای ارزیابی وضعیت تنفس، همودینامیک، نبض، خونریزی (داخلی و خارجی)

• آشنایی با تکنیک‌های ارزیابی وضعیت، دما، رنگ، پوست و پرشدگی مویرگی

• آشنایی با ارزیابی مداوم بیمار

ب: کارآموزی (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش‌های عمومی و اورژانس‌های بیمارستان

شرح کارآموزی: در این کارآموزی، دانشجو در بالین بیمار به مشاهده علائم و نشانه‌های اختلالات مختلف در سیستم‌های بدن پرداخته و با برقراری ارتباط صحیح با بیمار و خانواده اش راههای کسب اطلاعات از مددجوی داخلی و ترومایی را تمرین نموده با استفاده از سایر تکنیک‌های بررسی در محیط واقعی آموخته‌های نظری و عملی خود را بکار خواهد گرفت. به منظور دستیابی به اهداف و حسن اجرای برنامه در این کارآموزی بر علائم و نشانه‌های فوریتی هر سیستم بمنظور شناسایی موارد پرخطر تاکید ویژه می‌شود.

منابع اصلی درس:

۱. لین بیگلی، پیتر سیلاجی "معاینه فیزیکی و گرفتن شرح حال باربارا بیتز" مترجم: محمدحسین احمدیان، مریم قره‌داغی، دکتر محمدحسین عصاره، امیرحسین عبدالعلی‌زاده صالح، پریناز طیبی، آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی پایه. آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۴. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاس، آزمون‌های کوتاه و آزمون کتبی میان‌ترم و پایان‌ترم

آزمون کارآموزی: استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو، انجام و ارائه تکالیف بالینی.

کد درس: ۲۷

نام درس: روش‌های آماری و تحقیق در اورژانس
پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با روش‌های پیشرفته آماری که در تحقیقات بهداشتی و درمانی در حوزه فوریت‌های پزشکی از آنها استفاده می‌شود.
شرح درس: هدف از ارائه این درس توسعه روشهای تئوریک آمار زیستی یا اهداف کاربردی آنها در علوم پزشکی و بهداشتی، بکارگیری مهارت‌های ذهنی آمار زیستی در تحقیقات علوم بهداشتی-پزشکی در دانشگاه‌ها و توانمندسازی دانش‌آموختگان برای ایفای نقش در تحقیقات در زمینه‌های مختلف فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- آمار حیاتی و اهمیت آن در علوم پزشکی
  - محاسبه شاخص‌های مرکزی، شاخص‌های پراکندگی
  - تحقیق و تفحص در زمینه‌های کاربردی فوریت‌های پزشکی با هدف بهینه‌کردن روش‌های ارائه خدمات پزشکی و بهداشتی
  - آشنایی با نحوه بیان مسئله
  - برآورد تعداد نمونه، مفهوم احتمال و ...
  - آشنایی با نحوه فرضیه‌سازی
  - آشنایی با مفاهیم و متغیرها
  - تعیین مقیاس اندازه‌گیری
  - آشنایی و تعریف جامعه مورد مطالعه و توجه به ویژگی‌های جامعه آماری در مبحث فوریت‌های پزشکی و نحوه دسترسی به آنها در مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی
  - آشنایی با روش‌های جمع‌آوری اطلاعات
  - آشنایی با نحوه تدوین و طراحی سوال جهت پرسشنامه
  - آشنایی با روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
  - آشنایی با برنامه‌ریزی اجرایی، ملاحظات اخلاقی، محدودیت‌های تحقیق، گزارش نویسی و جمع‌بندی نهایی مطالب
- منابع اصلی درس:

۱. اصول و روش‌های آمار زیستی، تألیف دانیل، آخرین چاپ
۲. حسن خدمت، حسنیه صالحی، خدیجه قاسمی سلیمانی، محمدرضا هاشمیان. روش تحقیق در علوم پزشکی، طرح تحقیقاتی، متدولوژی و آمار، آخرین چاپ
۳. جواد خلعتبری، آمار و روش تحقیق، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی با استفاده از چند گزینه‌ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی
ارائه مطالعه تحقیقاتی در مورد فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

نام درس: اخلاق و مقررات حرفه ای و پزشکی قانونی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مکارم اخلاق و مقررات حرفه ای و قوانین پزشکی

شرح درس: اخلاق و مقررات حرفه ای از جمله دروسی است که جایگاه تکنسین فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی در سیستم پزشکی و جامعه را روشن نموده و دانشجویان را با اخلاقیات، مقررات و قوانین موجود در حرفه آشنا نموده و لزوم آراسته بودن به اخلاق اسلامی را به آنان بیان می نماید.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- تعریف علم اخلاق و تاثیر آن در زندگی بشر
- جایگاه خدمات پزشکی در معارف اسلامی
- کاربرد اخلاق پزشکی در فوریت های پزشکی
- ویژگی های اخلاقی لازم برای کارشناس فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی
- وظایف کارشناس در EMS
- ویژگی های فردی EMT
- دستورالعمل های مراکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی
- رابطه EMS با سایر سازمان های امدادی
- شرح وظایف پزشک، اپراتور، رده های مختلف فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی (پارامدیک، میانی و پایه)
- اجزاء و ساختار مراکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی (EOC, EMS) ستاد هدایت و اطلاع رسانی
- مقررات حاکم بر سیستم اورژانس بیمارستانی
- ارتباط با شبکه بهداشت و درمان
- ارتباط بین EMS و اورژانس بیمارستانی
- دورنمای ساختار EMS
- مسائل حقوقی در EMS
- نقش پزشکان در ارائه خدمات در EMS
- توصیه های پزشکی online و offline

منابع اصلی درس:

۱. فرهاد رضوانی، عزیز شهرکی واحد، ندا ذخیره داری "اخلاق و مقررات در فوریت های پزشکی" انتشارات جامع نگر ۱۳۹۴
۲. میستووید جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه"، آخرین چاپ
۳. بلد سو بریایان، پورتر رابرت، جری ریچارد، "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی"، آخرین چاپ
۴. مطالب ارائه شده توسط اساتید مربوطه

شیوه ارزیابی دانشجو:

برگزاری آزمون های تکوینی و تراکمی با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل:

چند گزینه ای، تشریحی، کوتاه پاسخ، جورکردنی

حضور و شرکت فعال دانشجو در کلاس و مشارکت در بحث های گروهی و پرسش و پاسخ

هدف کلی درس: آشنا شدن با فارماکولوژی جهت دارو درمانی پیش‌بیمارستانی، آشنایی با اصطلاحات و واژه‌های تخصصی دارویی و انواع داروهای مصرفی در فوریت‌های پزشکی و موارد استفاده از آنها. شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی، اشکال مختلف دارویی، موارد و نحوه مصرف، عوارض جانبی و تداخلات داروهای مورد استفاده در فوریت‌های پزشکی مورد بحث قرار می‌گیرد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- داروهای موثر در فوریت‌های تنفسی: اکسیژن، گشاد کننده‌های برونش‌ها (اپی نفرین، سالبوتامول و ...)
- داروهای موثر در فوریت‌های قلب و عروق: ضد آریتمی‌ها، بلوک کننده‌های کانال‌های کلسیمی، بتابلوکرها، داروهای کاهنده فشار خون، ترومبولیتیک‌ها، داروهای مقلد سمیاتیک، بیکربنات سدیم و آتروپین
- داروهای موثر در فوریت‌های عصبی: ضد تشنج‌ها
- داروهای موثر در فوریت‌های دیابت
- داروهای موثر در زایمان طبیعی و نوزادان: (اکسی‌توسین، سولفات منیزیم، الکترولیت‌ها)
- داروهای موثر در فوریت‌های روانپزشکی
- مسکن‌ها و مخدرها
- ضد تهوع‌ها
- داروهای موثر در مسمومیت‌ها: (شارکول، شربت اپیکا، نالوکسان، فلومازنیل و ...)
- آشنایی با ضد عفونی کننده‌ها
- آشنایی با داروهای موجود در آمبولانس
- آشنایی با داروهایی که کارشناس فوریت‌های پزشکی بدون تجویز پزشک می‌تواند برای بیمار استفاده نماید.

منابع اصلی درس:

۱. شاهین انصاری، سعید شهرار، طاهره غازیانی "ایران فارما، درسنامه جامع داروهای رسمی ایران" آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی پایه"، آخرین چاپ
۳. بلد سر برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد، "اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی میانی"، آخرین چاپ
۴. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس‌های طبی پیش‌بیمارستانی، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم و پایان‌ترم

نام درس: بیماریها و اورژانس زنان و زایمان
پیش نیاز یا همزمان: آناتومی-فیزیولوژی
تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری- ۰/۵ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری-کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریت‌های زنان و بارداری
شرح درس: نظر به اینکه نیمی از جمعیت جامعه را زنان تشکیل می دهند و گاه درگیر موارد اورژانس بسیار خطرناک و تهدید کننده حیات می گردند که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می باشد، لذا فراگیری دانش بیماریها و فوریت‌های زنان شامل بیماریهای شایع و بدخیمی زنان و اورژانس های بارداری یک کارشناس مسئول حفظ جان ۲ نفر (مادر و جنین) است، در این درس دانشجویان ضمن مطالعه مباحث یاد شده با اقدامات لازم جهت مراقبت نوزادان تازه متولد شده نیز آشنا می گردد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی زنان و بارداری و تغییرات فیزیولوژیک در بارداری
- آشنایی با قوانین و مسئولیتهای تکنسینهای فوریت‌های پزشکی در برخورد با بیماران
- آشنایی با چگونگی ارزیابی زن باردار
- آشنایی با عوارض بارداری
- آشنایی با شیوه مراقبت از مادر و جنین
- آشنایی با مراحل زایمان طبیعی و اداره آن - آشنایی با عوارض زایمان
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد
- آشنایی با اورژانس های بارداری (سقط، بارداری خارج از رحم، درد لگن، تروما، فشار خون، پره اکلامپسی، اکلامپسی و دیابت در بارداری و ...)
- آشنایی با بیماریهای شایع زنان (خونریزی های غیر طبیعی، درد شکم و لگن، بیماری های التهابی لگن، کیست ها، فیبروم ها، عفونت ها، بیماری های ژنتیکی و ساختمانی زنان شامل رحم دوشاخ و ...)
- آشنایی بدخیمی ها و سرطان های شایع زنان
- روشهای تکمیلی آموزش: نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولاژ، تمرین عملی گرفتن زایمان طبیعی روی مولاژ در اتاق مهارت های بالینی

ب: کارآموزی (۲۶ ساعت)

محیط کارآموزی: بخش های زنان و زایمان یا بصورت عملی در مرکز مهارت های بالینی

- شرح کارآموزی: بکارگیری دانش بیماریها و فوریت‌های زنان شامل بیماریهای شایع و بدخیمی و اورژانس های بارداری در موقعیت های پیش بیمارستانی و ارائه مراقبت های اورژانسی به مادر و نوزاد. دانشجویان در بخش زایمان حضور پیدا کرده و زایمان طبیعی را از نزدیک مشاهده می کنند ((در صورتیکه به دلایل مختلف محدودیتهای اجرایی وجود داشته باشد. آموزش فراگیران، در مرکز آموزشی مهارت‌های بالینی (Skill Lab) و با استفاده از مولاژها، شبیه سازهای رایانه ای و نرم افزارهای چند رسانه ای انجام گردد))
- دانشجویان نحوه مراقبت از بیمار و نوزاد را فرامی گیرد.
- اورژانس های زنان و مراقبت پیش بیمارستانی آن زیر نظر مربی می آموزد.

منابع اصلی درس:

۱. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۳. بارداری و زایمان ویلیامز، آخرین چاپ
4. Essential of Prehospita meternity .last edition.
5. Essential of paramedic care, last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۳۱

نام درس: بیماریها و اورژانس کودکان و نوزادان
پیش‌نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی - معاینات بالینی
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریت‌های اطفال و نوزادان
شرح درس: کودکان و نوزادان آسیب پذیرترین گروه از بیماران هستند. به علت ویژگی های خاص آناتومی و فیزیولوژی و تفاوت‌های عمده آنان با بزرگسالان و وجود بیماریها و فوریت‌های خاص این گروه لازم است که تکنسین های فوریت های پزشکی آشنایی کاملی با این مبحث داشته باشند. در این درس دانشجویان با بیماریهای اورژانسی و تهدید کننده حیات در گروه کودکان و نوزادان که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می باشد آشنا می گردند همچنین به علت ویژگیهای خاص آناتومی و فیزیولوژی و تفاوت‌های عمده آنان با بزرگسالان و وجود بیماریها و فوریت‌های خاص این گروه لازم است که کارشناسان فوریت‌های پزشکی آشنایی کاملی با این مبحث داشته باشند. همچنین اصول مراقبت‌های خاص کودکان و نوزادان در موارد تروما، تریاژ ویژه اطفال و اقدامات ویژه احیا و مداخلات مربوط به تب و تشنج را می‌آموزند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی کودکان و نوزادان
- آشنایی با مراحل رشد در نوزادان و کودکان
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد دربدو تولد و برخورد با دیسترس تنفسی
- آشنایی با چگونگی ارزیابی کودکان و نوزادان
- آشنایی بانحوه برخورد با تروما در اطفال
- آشنایی باخطرات محیطی و مسمومیتها در اطفال
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های قلبی و ریوی
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های رماتیسمی، متابولیک
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های آلرژیک و ایمونولوژیک، گوارشی، کلیوی، غدد،
- آشنایی با بیماریها و فوریت‌های سیستم عصبی، عفونی، خون، سرطان و بیماریهای مادرزادی
- آشنایی با شیوه برخورد با تب و تشنج

ب: کارآموزی (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس های بیمارستان های کودکان و نوزادان
شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجو پس از آشنایی با استانداردهای بخش های اطفال و نوزادان ضمن آشنایی و کسب مهارت در ارزیابی، معاینه و تشخیص بیماریها و فوریتها در اطفال و نوزادان اقدامات درمانی مناسب هر یک از موارد را فرا می گیرد. همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی-ریوی نوزادان و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان را می آموزد و در تمامی زمینه های فوق مهارت پیدا می کند.

منابع اصلی درس:

۱. پرستاری کودکان وونگ، آخرین چاپ
۲. بلدسوبرایان، پورتررابرت، چریریچارد، "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. ملیسا الکساندر، "درستامه جامع اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

4- Essential of paramedic care(brady), last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری : حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی : حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۳۲

نام درس: امداد هوایی

پیش نیاز یا همزمان: نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن

تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انتقال بیماران اورژانس با بالگرد اورژانس

شرح درس: با توجه به گسترش امدادهوایی و سرعت بسیار بالای انتقال با این روش در مقایسه با انتقال زمینی دانشجویان در این درس با اهمیت و تاریخچه امداد هوایی آشنا شده و ضمن فراگیری مباحث امنیت پرواز، فیزیولوژی پرواز با ممنوعیت‌های تسبی و مطلق امدادهوایی آشنا می‌شود. همچنین در این درس با فرایندهای فراخوان امداد هوایی و پروتکل‌های کشوری آن آشنا می‌شود. در واحد عملی دانشجویان ضمن بازدید از پایگاه امداد هوایی دانشگاه از نزدیک با قسمت‌های مختلف بالگرد و تجهیزات مربوط به انتقال بیمار و تجهیزات درمانی بیماران آشنا شده و کار با آنها را می‌آموزد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- تاریخچه بالگرد و انتقال هوایی، شناخت هلیکوپتر
- نکات ایمنی، ایمنی پیرامون بالگرد و مباحث اطفاء حریق
- مارشالینگ، هواشناسی در پرواز
- آشنایی با اصول رسکیو، عملیات راپل، گره و انواع آن
- مدیریت صحنه حوادث و مروری بر قوانین
- اندیکاسیون‌ها و کنتراندیکاسیون‌های اعزام آمبولانس هوایی
- جنبه‌های حقوقی و قانونی در امداد و انتقال هوایی
- قوانین انتقال بیمار، نحوه آماده سازی بیمار جهت انتقال، جنبه‌های اخلاقی در انتقال هوایی
- نحوه ثبت اطلاعات و تکمیل فرم‌ها در انتقال هوایی
- تجهیزات حفاظت شخصی خصوصا در حوادث CBRNE و نحوه ضدعفونی کردن تجهیزات
- اصول تریاژ مصدومین در انتقال هوایی، مراقبت حین انتقال، انتقال‌های بین بیمارستانی
- هیپوکسی بیماران در امداد و انتقال هوایی، مشکلات گوارشی بیماران در امداد و انتقال هوایی، مشکلات تنفسی بیماران در امداد و انتقال هوایی، مشکلات ENT در امداد هوایی
- آشنایی با بالگرد و تجهیزات
- آشنایی با نقشه و نقشه خوانی، ارتباط وضعیت جوی با پرواز و انتقال هوایی
- اصول انتقال مجروحان توسط آمبولانس هوایی و چالش‌های آن

ب: عملی (۱۷ ساعت)

نمایش فیلم، اسلاید، نشان دادن عکس و CD، حضور در پایگاه امداد هوایی و تمرین مباحث تئوری

منابع اصلی درس:

۱. پلدسوبرایان، پورترابرت، چریرچارد، "اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۲. ملیسا الکساندر، "درسنامه جامع اورژانس پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
3. Essential of paramedic care (brady), last edition

شیوه ارزیابی دانشجویان:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمونهای کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

آزمون عملی: حضور فعال عملی

نام درس: اورژانس های روانی و رفتاری
پیش نیازها همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری- کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریهای اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) و نحوه برخورد و درمان آنها.
شرح درس: در این واحد دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با انواع بیماری های اورژانسی و غیر اورژانسی روانی آشنا شده، نحوه پیشگیری، مراقبت و درمان آنها را خواهد آموخت.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- تعریف و مفاهیم
- ارزیابی اولیه
- جمع آوری اطلاعات از بیماران و همراهان
- معاینه و وضعیت روانی
- انواع اختلالات روانی (نوروزها، سایکوزها، اختلالات شخصیت، اختلالات خلقی و ...)
- خودکشی و برخورد با آن
- داروهای روان گردان، مراقبت و درمان اورژانس آنها
- روش های آرام سازی و کنترل بیماران تهاجمی و انتقال آنها و خشونت های حضار در صحنه
- دستورالعمل های برخورد با بیماران روان گسیخته
- اقدامات اولیه در برخورد یا موارد خودزنی، خودکشی، دگرگشی، خشونت رفتاری، الکلیسم و سوء مصرف داروها
- نحوه برخورد با اختلالات رفتاری ناشی از بحران ها و موارد PTSD

ب: کارآموزی (۵۱ ساعت)

محیط کارآموزی: اورژانس های بیمارستان های اعصاب و روان
شرح کارآموزی: در این کارآموزی دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری یا مباحثی از قبیل انواع بیماریهای روانی شایع، مکانیسم های آن، چگونگی انجام تریاژ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث، چگونگی نجات مصدوم، انواع فوریت های سایکولوژی و نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال بیماران آشنا خواهد شد.
منابع اصلی درس:

۱. میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. روتدا بک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ
۴. احمد علی اسدی نوقابی، سیف الله کیقبادی بهداشت روان آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

آزمون نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
آزمون کارآموزی: حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی، ارزشیابی عمومی و تخصصی

کد درس: ۳۴

نام درس: زبان تخصصی

پیش‌نیاز یا همزمان: زبان عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصطلاحات پزشکی و درک و مفاهیم متون پزشکی به ویژه واژه‌های رایج در فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی.

شرح درس: در این درس متونی به زبان انگلیسی مرتبط با منابع اصلی رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد تا آنها بتوانند تمرینات واژگانی انجام داده و کاربرد واژه‌ها را در جملات مشخص نمایند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۳۴ ساعت)

- معرفی اختصارات متداول در فوریت‌های پزشکی
- مروری بر واژه‌ها و اصطلاحات پزشکی با تاکید بر اصلاحات مربوط به زمینه فوریت‌های پزشکی
- پیشوندها و پسوندهای مصطلح در پزشکی
- آشنایی با ترجمه و درک مطلب متون پزشکی و تصمیم‌گیری براساس محتوای متن

منابع اصلی درس:

۱. میثم مرتاضیان، مهدی خزعلی، زبان تخصصی؛ درسی جامع علوم پایه پزشکی، آخرین چاپ
۲. حسین حبیب‌زاده، مقدمات زبان تخصصی در پزشکی و پرستاری، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، ارائه مقاله به زبان انگلیسی، آزمون کتبی میان‌ترم و پایان‌ترم

هدف کلی درس: در این درس دانشجو باید بتواند کلیه تکنیک‌ها و مهارت‌های صحیح و جابجایی و انتقال بیمار را فرا بگیرد.

شرح درس: از آنجا که در موضوع برخورد و انتقال، یکی از مهمترین الزامات نحوه بلند کردن و جابجایی بیمار به منظور به حداقل رساندن صدمات ناشی از حمل و نقل می باشد؛ در این درس دانشجو ضمن فراگیری اصول مربوطه از قبیل نحوه فیکس کردن، نحوه بلند کردن و انتقال فردی و یا چند نفری، چگونگی انتقال از برانکارد بر روی تخت، چگونگی انتقال صحیح در آمبولانس و ... آشنا شده و در کلاس و اتاق‌های مهارت آموزی و پس از نمایش فیلم و اسلاید با همدیگر و با استفاده از مولاژ همه مراحل را تمرین می کند.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- تاریخچه حمل و جابجایی بیمار و وظایف کارشناس فوریت‌های پزشکی حین جابجایی و انتقال و حمل بیمار
- آشنایی با اصول کلی چگونگی انتقال و حمل بیمار و عوارض ناشی از جابجایی نادرست
- آشنایی با علم مکانیک بدن
- اصول جابجایی بیمار در موارد اورژانس، اضطراری و غیر اضطراری
- توزیع وزن اشیاء بر روی نقاط مختلف بدن
- روش بلند کردن قدرتی، روش حمل دیاموند، روش حمل یک دستی
- روشهای دسترسی به مصدوم با رعایت اصول ایمنی و انواع روشهای کشیدن وی.
- آشنایی با روشهای حمل بیمار در شرایط خاص (آتش سوزی، نشت گاز و ...)
- تکنیک یک نفره برای خروج بیمار دچار کاهش سطح هوشیاری از اتومبیل
- حمل و کشش به روش آتش نشانی
- آشنایی با روشهای انتقال بیمار از تخت به کات آمبولانس، روش حمل مستقیم، روش انتقال توسط ملافه یا پتو
- روش انتقال توسط تخته پستی و برانکارد اسکوپ، روش انتقال از صندلی به ویلچر
- آشنایی با انواع برانکارد و نحوه استفاده از آنها، برانکارد چرخ دار آمبولانس، نحوه انتقال برانکارد به داخل آمبولانس
- آشنایی با روشهای حمل بیمار به هیلکوپتر، راهکارهای عملی انتقال هوایی
- آشنایی با نحوه بلند کردن بی خطر تخت های روان و برانکارد
- آشنایی با دستورالعمل‌ها و احتیاط‌های ایمنی لازم برای حمل بیمار و تجهیزات
- آشنایی با انواع تکنیک‌های انتقال و حمل بیمار
- آشنایی با نحوه آزاد سازی سریع مصدومین و یا بیماران
- آشنایی با انواع تجهیزات حمل و انتقال بیمار

ب: عملی (۳۴ ساعت)

نمایش فیلم و اسلاید، انجام تمرین‌های داخل کلاسی، انجام مهارت‌های ویژه در skill lab جهت کسب مهارت در:

- ایجاد آمادگی جسمانی برای حمل بیمار
- انواع روش‌های حمل مصدوم
- آزادسازی سریع و ایمن مددجو
- نحوه استفاده از تجهیزات حمل و نقل
- نحوه استفاده از تجهیزات آزادسازی مصدوم

منابع اصلی درس:

۱- میستوویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ

۲- بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ

۳- روندایک، اندرو پالک، استیون رام، اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی، آخرین چاپ

4- Essential of paramedic care (brady), last edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث‌های کلاس، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان‌ترم، پایان‌ترم

واحد عملی: انجام انواع روش‌های حمل و انتقال مصدوم در شرایط مختلف

کد درس: ۳۶

نام درس: اورژانس های محیطی

پیشنیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: افزایش آگاهی و ایجاد توانایی به منظور ارائه اقدامات فوری به مصدومین حوادث محیطی و آماده سازی دانشجو جهت ارائه مراقبت فوری در سطح جامعه.

شرح درس: دانشجو ضمن کسب آگاهی در زمینه حوادثی همچون سرمازدگی، گرما زدگی، برق گرفتگی، غرق شدگی با نحوه ارائه مراقبت های فوری به این مصدومین و بیماران اورژانس در خارج از بیمارستان آشنا شده و مهارت های لازم جهت ارزیابی و فراهم کردن مراقبت های لازم اورژانس را باید کسب نماید.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۹ ساعت)

- سرمازدگی و هیپوترمی
- گرمازدگی
- برق گرفتگی و صاعقه زدگی
- گازگرفتگی و گزیدگی ها (مار- عقرب- حیوانات اهلی و وحشی و جانوران زهری)
- آنتی دوت ها
- اورژانسهای ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)
- غرق شدگی
- سوختگی

ب: عملی (۱۷ ساعت)

نمایش فیلم و اسلاید، انجام تمرین های داخل کلاسی، طراحی سناریو، انجام مهارت های ویژه در skill lab جهت کسب مهارت در: سرمازدگی، گرمازدگی، و سایر اورژانس های محیطی

منابع درس:

- ۱- ملیسا الکساندر. "درسنامه جامع اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ
- ۲- بلد سر برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون پایان کتبی
عملی: ارائه گزارش فوریت های محیطی منطقه

کد درس: ۳۷

نام درس: مدیریت استرس و مهارت های ارتباطی
پیش نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روحی کارشناسان های فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی با یکارگیری روش های مقابله با استرس، تکنیک های دفاع شخصی و پایداری در شرایط خاص با یادگیری نکات درسی ارائه شده در این مبحث.

شرح درس: مهارتهای زندگی مجموعه ای از توانایی هایی است که قدرت سازگاری و رفتار مثبت و کارآمد را افزایش داده و باعث می شود که افراد مسئولیت های مربوط به نقش اجتماعی خود را پذیرفته و بدون صدمه زدن به خود و دیگران با چالش ها و مشکلات زندگی روبه رو شده و انتخاب ها و رفتارهای سالمی در سرتاسر زندگی داشته باشند. تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی که حاصل تکامل طبیعی فرهنگ ها، رشد و پیشرفت تکنولوژی، دسترسی به انواع اطلاعات مفید و غیرمفید و فروریختن مرزهای فرهنگی و اجتماعی است، زندگی انسان امروزی را با چالش های فراوانی روبه رو ساخته است. امروزه همگام با توسعه زندگی شهرنشینی و فرایند صنعتی شدن فزاینده کشورهای در حال توسعه، آموزش و تربیت کودکان به نحو فزاینده ای از خانواده ها به نهادهای آموزشی سپرده میشود و این در حالی است که همواره جهت گیری آموزشی این نهادها بر ارائه اطلاعات و دانش معطوف بوده است و به همین دلیل جوانان و نوجوانان ما از یادگیری مهارت هایی که در زندگی روزمره به آنها نیاز دارند، محروم می مانند، این واحد درسی سعی دارد دانش و نگرش لازم به منظور کنترل تکانه ها در شرایط بحرانی و عادی به دانشجویان انتقال داده و مهارت آن را در فراگیران فوریتهای پزشکی پیش بیمارستانی نهادینه سازد.

رئوس مطالب:

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- چگونگی دستیابی به یک زندگی منطقی، سالم، هدف مند و انعطاف پذیر برای مواجهه با مشکلات
- کنترل خشم در هیجان های روزمره
- تشخیص علل احساسات و هیجان ها
- شناخت احساسات و عواطف
- مدیریت استرس و خشم و روش های تسلط بر تکانه های عصبی و همچنین تعامل مناسب در زمان خشم و استرس
- راه کارهای زمان بندی و اولویت بندی کار ها و موضوعات در طول روز، مدیریت زمان و رسیدگی به امور شخصی، خانوادگی و شغلی و ... به نحوی شایسته
- مدیریت روابط بین فردی (در حیطه خانواده، دوستان، شغلی و ...) و برقراری روابط در چهارچوب بدون آسیب به یکدیگر
- مهارت های رهبری (Leadership)
- مهارت حل مسئله، مهارت برخورد با موضوعات و مشکلات پیچیده و مهارت تصمیم گیری آنها بدون خدشه دار نمودن اهداف فردی و رعایت اولویت ها و حفظ هویت
- مهارت در برقراری ارتباط موثر و درک احساسات و عواطف و شرایط ساده و پیچیده فیما بین افراد در شرایط عادی و بحرانی
- تحلیل روش تفکر، مسیر سازی جریان فکری و کشف تعارضات درونی و حل و فصل آنها

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- برگزاری کارگاه عملی بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات مهارت‌های ده گانه شامل ۱. همدلی ۲. مهارت ارتباط موثر ۳. مدیریت خشم ۴. مدیریت استرس ۵. مهارت ارتباط بین فردی ۶. خلق منفی ۷. مدیریت استرس ۸. مدیریت زمان ۹. مهارت حل مسئله ۱۰. تفکر نقاد
- برگزاری کارگاه‌های تحلیلی بحث و بررسی علل مشکلات در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی و روش‌های تصمیم‌سازی و حل مسئله صحیح در شرایط بحرانی
- برگزاری کارگاه‌های بارش افکار در خصوص روش‌های کنترل خشم و مدیریت استرس در کارکنان عملیاتی اورژانس پیش بیمارستانی

منابع اصلی درس:

- ۱- راهنمای عملی برگزاری کارگاه‌های آموزش مهارت‌های زندگی: کتاب راهنمای مدرس /تألیف لادن فتی] ... و دیگران، آخرین چاپ
- ۲- ارتباط موثر - ساندرا هیلز، ریچارد ال ویور. آخرین چاپ
- ۳- مهارت‌های دهگانه زندگی - نسرین گل محمدی. آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری: برگزاری آزمون‌های تکوینی و تراکمی، با استفاده از ترکیب ابزارهای ارزیابی شامل: چند گزینه‌ای تشریحی، کوتاه پاسخ، جور کردن عملی: مشارکت در کار گروهی، ترجمه مقالات مرتبط، ارائه پروژه فردی و گروهی در زمینه مهارت‌های زندگی (مهارت‌های ده گانه)

کد درس: ۳۸

نام درس: کارآموزی فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

پیش‌نیاز یا همزمان: اورژانس‌های داخلی ۱ (اورژانس‌های گوارش-دستگاه ادراری و تورولوژی) - اورژانس‌های داخلی ۲ (اورژانس‌های قلبی و فشارخون بالا) - اورژانس‌های داخلی ۳ (اورژانس‌های تنفسی، غدد، متابولیک آلرژیک و مسمومیت)

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی

محیط کارآموزی: پایگاه‌های اورژانس شهری و جاده‌ای- اداره ارتباطات

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت از مددجویان در موقعیت‌های مختلف فوری پیش‌بیمارستانی.

شرح درس:

در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب‌شده در واحدهای پیش‌نیاز به فعالیت در پایگاه‌های اورژانس و واحد ارتباطات می‌پردازد. دانشجویان با حضور در واحد ارتباطات علاوه بر درک سرعت و دقت در واحد ارتباطات و شروع مأموریت به نحوه اعزام آمبولانس اقدامات درمانی فوری و مناسب براساس ارزیابی انجام‌شده در صحنه و انتقال بیمار به بیمارستان آشنا می‌شود. همچنین با رعایت کلیه مقررات سیستم ارتباطی، راهنمایی، رانندگی آرامش خود را در شرایط استرس‌زا حفظ نموده و همکاری مناسب و مفید با دیگر اعضای تیم داشته و ضمن ثبت مطلوب اطلاعات، گزارش را به پزشک و مسئولین ارائه نموده و در ضد عفونی کردن، تمیز کردن و مرتب نمودن آمبولانس نیز همکاری لازم را داشته باشد.

رنوس مطالب (۱۵۳ ساعت)

از دانشجویان انتظار می‌رود در پایان دوره بتوانند:

- کاهش هوشیاری را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- تشنج و سنکوپ را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- سردرد شدید و میگرن و سرگیجه را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- شکم حاد را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- کوله سیستیت را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- رنال کولیک را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- سندرم حاد کرونری را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- انفارکتوس حاد میوکارد را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- فشارخون بالا را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- هیپرگلیسمی و هیپوگلیسمی را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- انواع مسمومیت‌ها را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.
- مشکلات حاد تنفسی را تشخیص دهد و مراقبت پیش‌بیمارستانی آن را بیان و اجرا نماید.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

تکمیل لاگ بوک

نام درس: کارآموزی مدیریت راه هوایی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی

محیط کارآموزی: اتاق عمل و اتاق CPR بیمارستان و بخش ICU

هدف کلی درس: استفاده از آموزش‌های نظری و علمی واحد احیا قلبی-ریوی پایه و پیشرفته در مواجهه با مصدومین

جراحی و داخلی نیازمند

شرح درس:

رئوس مطالب کارآموزی (۵۱ ساعت):

در این کارآموزی دانشجویان در اتاق عمل با لوله‌گذاری داخل تراشه آشنا می‌شوند و لوله‌گذاری روی مدل‌های انسانی را

با حضور و نظارت مربی انجام می‌دهند. دانشجویان باید همراه با تیم احیا بیمارستان در اقدامات احیا انجام شده توسط

این گروه‌ها شرکت داشته باشند. ضمن آنکه با حضور در ICU های داخلی و جراحی، تحت نظر مربی با نحوه ارزیابی

بیمار بدحال و کارکرد دستگاه‌های تهویه مصنوعی آشنا می‌شوند. در این دوره دانشجویان با نحوه کریکوتیروئیدوتومی

سوزنی آشنا می‌شوند و تحت نظارت مربی این مهارت را انجام می‌دهند.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۴۰

نام درس: کارآموزی در عرصه بخش‌های داخلی (اورژانس‌های ۱ و ۲ و ۳)

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی: بخش‌های داخلی و قلب، بخش اعصاب و روان

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در تشخیص، درمان و مراقبت از بیماران داخلی و

اعصاب و روان

رتوس مطالب (۷۷ ساعت):

در این دوره دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب‌شده و تحت نظر مربیان، در بخش‌های داخلی، قلب، اعصاب

و روانپزشکی حاضر می‌شوند و تدابیر شناخت و مراقبت از بیمارها را کسب می‌نمایند. در طی این دوره کارآموزان باید با

حضور در بخش‌های داخلی، CCU، اعصاب و روان و مسمومیتها، یا علائم، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی و نحوه

ارائه مراقبت‌های درمانی به بیماران بستری در این بخش‌ها آشنا گردند.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی در عرصه بخش های جراحی (اورژانس های ترومای ۱ و ۲ و ۳) کد درس: ۴۱
پیش نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۱/۵ واحد
نوع واحد: کارآموزی در عرصه
محیط کارآموزی: بخش های ENT، سوختگی، چشم، جراحی مغز و اعصاب، کلیه، ارتوپدی و .....

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های تئوری و مهارت های علمی در مواجهه و برخورد با بیماران دارای فوریت های پزشکی و جراحی و تروما.
رنوس مطالب (۷۷ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با چگونگی مواجهه و برخورد با بیماران اورژانس جراحی مانند: بیماران ضربه به سر، سوختگی، خونریزی های داخلی، ترومای چشم، ترومای ENT، خونریزی های شدید ENT، شکم حاد، اورژانس های ارولوژی، انجام تراکتوستنژ، انجام کوریکوتروکتومی یا سوزن، انجام chest tube و ... آشنا شده و کلیه مراحل آن از تحویل گرفتن اولیه بیمار تا پایان مرحله اول اقدامات اورژانس را تحت نظارت مربی مربوطه درگیر می شود.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۴۲

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۱
پیش نیاز یا همزمان: کارآموزی فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی
تعداد واحد: ۳/۵ واحد
نوع واحد: کارآموزی در عرصه
محیط کارآموزی: پایگاه‌های جاده‌ای و شهری اورژانس ۱۱۵

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت در صحنه و حین انتقال از بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری.

رنوس مطالب (۱۷۹ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده به کسب مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ و ضمن حفظ اصول حرفه و ریزی به شکل خدمات استاندارد مورد نظر را ارائه نماید.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی (لاک بوک)

کد درس: ۴۳

نام درس: کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۲
پیش نیاز یا همزمان: کارآموزی در عرصه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی ۱
تعداد واحد: ۳/۵ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی: پایگاه های جاده ای و شهری اورژانس ۱۱۵

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت در صحنه و حین انتقال از بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری.

رئوس مطالب (۱۷۹ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت‌های کسب شده و در ادامه کارآموزی در عرصه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی ۱، به کسب مهارت در انجام مأموریت‌های اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ و ضمن حفظ اصول حرفه و رزی به شکل خدمات استاندارد مورد نظر را ارائه نماید.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی (لاک بوک)

کد درس: ۴۴

نام درس: کارآموزی در عرصه نگاهداشت آمبولانس و تجهیزات آن
پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: کارآموزی در عرصه
محیط کارآموزی: واحد تعمیرات اورژانس پیش بیمارستانی
هدف کلی درس: آشنایی بیشتر با تعمیر و نگهداری آمبولانس
رتوس مطالب (۱ ساعت):

در این کارآموزی، دانشجو با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی‌سیم و سیستم‌های تقویت‌کننده و سیستم ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی و سلسله مراتب اداری، ساختار آمبولانس و تجهیزات پزشکی موجود و نگهداری صحیح آن، مقررات راهنمایی و رانندگی و مستندسازی با فرآیند عملیات آشنا شده تا در هنگام عمل از آن بهره‌برداری کند.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور در واحد تعمیر و نگهداری آمبولانس و کسب مهارت‌های عملی در زمینه دانش نظری
استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو و مستندسازی فرآیند عملیات

کد درس: ۴۵

نام درس: کارآموزی در عرصه کودکان و نوزادان
پیش‌نیاز یا همزمان: بیماریها و اورژانس کودکان و نوزادان
تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه
محیط کاری: اورژانس‌های اطفال و بخش‌های مراقبت ویژه کودکان و نوزادان

هدف کلی درس: به کارگیری آموخته‌های تئوری و عملی در مراقبت از کودکان و نوزادان دارای فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

رئوس مطالب (۱ ساعت):

در این کارآموزی دانشجو اقدام به آشنایی و کسب مهارت در ارزیابی، رویکرد بالینی و فوریت‌ها در اطفال و نوزادان پرداخته اقدامات مراقبتی مناسب هر یک از موارد را فرا می‌گیرد. همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن‌رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی-ریوی نوزادان و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان در بیماران ترومایی و غیرترومایی را آموخته و در تمامی زمینه‌های فوق اقدام به تقویت مهارت‌های خود می‌کند.

شیوه ارزیابی دانشجو:

بررسی حضور فعال در کارآموزی بالینی
استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو
ارائه و انجام تکالیف بالینی

کد درس: ۴۶

نام درس: کارآموزی در عرصه مراقبت های ویژه
پیش نیاز یا همزمان: اصول مراقبت های ویژه
تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کارآموزی: بخش مراقبتهای ویژه

هدف کلی درس: این درس شامل مراقبت های ویژه خاص از بیماران بدحال در شرایط اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی می باشد. بدین منظور به دانشجو کمک می شود ضمن تلفیق آموخته های خود با آموخته های قبلی، مهارت های تفکر خلاق، نظریه ها و مفاهیم مراقبت های ویژه جهت بیماران بدحال و در شرایط بحرانی به کار گیرد.
رنوس مطالب (۰۲ ساعت):

در این درس دانشجو ضمن کسب مهارت های لازم در ارزیابی بیماران بد حال، چگونگی مدیریت بیماران با شرایط ویژه را آموزش می بیند و با نحوه مراقبت این بیماران و چگونگی استفاده از تجهیزات مانند ونتیلاتور آشنا می شود.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی
استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو
انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۴۷

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس های روانپزشکی
پیش‌نیازها همزمان: اورژانس های روانی و رفتاری
تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کار آموزی: اورژانس بیمارستانهای روانپزشکی

هدف کلی درس: رویکرد صحیح و مدیریت اولیه اورژانس های روانپزشکی
رئوس مطالب (۱۵ ساعت):

چگونگی رویکرد و آرامسازی بیماران روانپزشکی و شناخت تظاهرات تحریک پذیری، بی‌قراری و توهمی بیماران
روانپزشکی و نیز انواع اورژانس های روانپزشکی آشنا شوند.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال عملی در کارآموزی بالینی

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۴۸

نام درس: کارآموزی در عرصه ستاد EMS

پیش‌نیاز یا همزمان: دیسپچ و ارتباط با مرکز اورژانس در فوریت‌های پزشکی

تعداد واحد: واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: واحد‌های مراکز Dispatch اورژانس پیش‌بیمارستانی و مراکز مدیریت بحران

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در واحد‌های ستادی مراکز مدیریت حوادث

وفوریت‌های پزشکی

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

در این کارآموزی دانشجویان با کلیه شرح وظایف و فعالیت‌های واحد‌های ستادی زیر مجموعه مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی از قبیل ارتباطات دیسپچ، EOC، واحد‌های پشتیبانی، آمار، مدیریت و... آشنا می‌گردند. دانشجویان با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی شامل انواع بی‌سیم و سیستم‌های تقویت‌کننده پایگاه اصلی، روش‌های مناسب شروع و خاتمه ارتباط، مراحل اعزام، اهمیت نقش پزشک و ارتباط لازم و مفید با پزشک در مأموریت‌ها، ارتباط موثر با بیماران سالخورده، کودکان و افراد ناشنوا و نابینا، نحوه صحیح گزارش نویسی فرم‌ها و واژه‌های ضروری جهت ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران بیشتر آشنا می‌شوند.

در طی این دوره دانشجویان با استفاده از فرآیند تریاژ تلفنی و دستورالعمل‌های اجرایی آن آشنا می‌شوند و با نحوه ارائه راهنمایی‌های پزشکی از طریق تلفن هم‌آشنا می‌گردند. در این درس دانشجویان با سیستم‌ها و تجهیزات ارتباطی کار کرده و نحوه ارتباط موثر با گروه‌های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان و... را فرا می‌گیرند و با نحوه صحیح گزارش نویسی فرم‌ها و واژه‌های ضروری برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران بیشتر آشنا می‌شوند. نحوه کار با نرم‌افزارهای اتوماسیون عملیاتی و اپلیکیشن‌های مرتبط با فوریت‌های پزشکی را می‌آموزند.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

کد درس: ۴۹

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس بیمارستانی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخشهای اورژانس جنرال

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و عملی در واحدهای قلبی در بیماران بخشهای مختلف اورژانس به منظور کسب مهارت تصمیم‌گیری و انجام مراقبت.

رئوس مطالب (۱۵۳ ساعت):

در این دوره دانشجویان با استفاده از دانش و مهارتهای کسب‌شده و تحت نظر مربی، در بخشهای اورژانس جنرال (مدیکال، تروما) حاضر می‌شوند. (مهارتهای لازم در زمینه بررسی تصمیم‌گیری و مراقبت از بیماران اورژانس را کسب می‌کنند) در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخشهای اورژانس جنرال (مدیکال و تروما)، با علائم، نحوه تشخیص، تشخیص‌های افتراقی و نحوه ارائه مراقبتهای درمانی بیماران بخشهای اورژانس بر اساس اولویت آشنا گردد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

فصل چهارم

استانداردهای برنامه

آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

استانداردهای برنامه‌های آموزشی رشته‌های تحت پوشش شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:
- * ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
- * ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه‌های اختصاصی، عرصه‌های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
- * ضروری است، دیارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
- * ضروری است که عرصه‌های آموزشی خارج دیارتمان (دوره‌های چرخشی)، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.
- * ضروری است، جمعیت‌ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه‌های آزمایشگاهی، نمونه‌های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
- * ضروری است، تجهیزات سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیاب باشد.
- * ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، دیارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
- * ضروری است، دیارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
- * ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
- * ضروری است، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، گایدلاین‌ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.
- * ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشد.
- * ضروری است، محتوای برنامه کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات یا جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.
- * ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم‌های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دیارتمان وجود داشته باشد.

- * ضروری است، فراگیران از **کدهای اخلاقی** مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کار پوشه آموزشی (**Portfolio**) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها، گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- * ضروری است، فراگیران **کارنمای (Log book)** قابل قبولی، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارتمای خود ثبت نموده و به امضای اسنادان ناظر رسانده باشند.
- * ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط اسنادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه‌های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه **گواهی دریافت** نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- * ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین رشته‌ای از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.
- * ضروری است، در آموزش‌های حداقل از ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

فصل پنجم

ارزشیابی برنامه آموزشی
رشته فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

ارزشیابی برنامه

(Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

آزمونهای کتبی و شفاهی، آزمون آسکی و آسپی

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱- گذشت ۵ سال از اجرای برنامه

۲- تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند

۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

معیار:

شاخص:

۷۰ درصد

★ میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه:

۸۰ درصد

★ میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه:

۸۰ درصد

★ میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه:

طبق نظر ارزیابان

★ میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته:

طبق نظر ارزیابان

★ کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته:

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل تدوین شده
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است،
- ارائه خدمات سلامت باید؛
- ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
- ۱-۲) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
- ۱-۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
- ۱-۴) بر اساس دانش روز باشد؛
- ۱-۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
- ۱-۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیماران باشد؛
- ۱-۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
- ۱-۸) به همراه تأمین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
- ۱-۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
- ۱-۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
- ۱-۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
- ۱-۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
- ۱-۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
- ۱-۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش یا فردی که می‌خواهد همراه گردد.
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد،
۲-۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد؛
۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛

۳-۱-۲) نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

۳-۱-۴) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش‌آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

۳-۱-۵) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

۳-۱-۶) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

۳-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:

۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).

- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.

۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:

۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛

۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور؛

۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛

۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛

۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.

۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:

۳-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛

۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.

۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.

- ۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛
- ۴-۲) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- ۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- ۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.
- ۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛
- ۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛
- ۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.
- در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.
- چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما میتواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین‌نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه‌ای دانشجویان
در محیط‌های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه پزشکی* باید به گونه‌ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه‌ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه‌ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط‌های آموزشی فراهم سازد.

لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط‌های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط‌های آموزشی به ویژه محیط‌های بالینی و آزمایشگاهی باید متحدالشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند در حد زانو و غیر چسبان با آستین بلند
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه‌های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط‌های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط‌های آموزشی الزامی می‌باشد.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند متعارف و ساده و غیر چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرفه پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب‌های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زنده نا متعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه‌های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع می‌باشد.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قرار دادن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره (به جز حلقه ازدواج) در محیط‌های آموزشی ممنوع می‌باشد.
- ۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط‌های آموزشی بجز اتاق عمل ممنوع می‌باشد.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان

در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا ، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم علوم پزشکی از ضروریات است.

۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.

۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.

۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.

۵- ادوکلن و عطرها با بوی تند و حساسیت زا در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط های آموزش پزشکی

۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، فراگیران و کارکنان الزامی است.

۲- صحبت کردن در محیط های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد، و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.

۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان های حضور فرد در محیط های آموزشی، ممنوع می باشد.

۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس ، راند بیماران و در حضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.

۵- در زمان حضور در کلاس ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.

۶- هرگونه بحث و شوخی در مکانهای عمومی مرتبط نظیر آسانسور، کافی شاپ و رستوران ممنوع می باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان های آموزشی و سایر محیط های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.

۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.

مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی

حیوانات نقش بسیار مهمی در ارتقاء و گسترش تحقیقات علوم پزشکی داشته و مبانی اخلاقی و تعالیم ادیان الهی حکم می‌کند که به رعایت حقوق آنها پایبند باشیم. بر این اساس محققین باید در پژوهش‌هایی که بر روی حیوانات انجام می‌دهند، ملزم به رعایت اصول اخلاقی مربوطه باشند، به همین علت نیز بر اساس مصوبات کمیسیون تشریحات، ذکر کردیم که اخلاق در مقالات پژوهشی ارسالی به تشریحات علمی الزامی می‌باشد. ذیلاً به اصول و مقررات کار با حیوانات آزمایشگاهی اشاره می‌شود:

- ۱- فضا و ساختمان نگهداری دارای امکانات لازم برای سلامت حیوانات باشد.
- ۲- قبل از ورود حیوانات، بر اساس نوع و گونه، شرایط لازم برای نگهداری آنها فراهم باشد.
- ۳- قفس‌ها، دیوار، کف و سایر بخش‌های ساختمانی قابل تست‌شو و قابل ضد عفونی کردن باشند.
- ۴- در فضای بسته شرایط لازم از نظر نور، اکسیژن، رطوبت و دما فراهم شود.
- ۵- در صورت نگهداری در فضای باز، حیوان باید دارای پناهگاه باشد.
- ۶- فضا و قفس با گونه حیوان متناسب باشد.
- ۷- قفس‌ها امکان استراحت حیوان را داشته باشند.
- ۸- در حمل و نقل حیوان، شرایط حرارت و برودت، نور و هوای تنفسی از محل خرید تا محل دائم حیوان فراهم باشد.
- ۹- وسیله نقلیه حمل حیوان، دارای شرایط مناسب بوده و مجوز لازم را داشته باشد.
- ۱۰- سلامت حیوان، توسط فرد تحویل گیرنده کنترل شود.
- ۱۱- قرنطینه حیوان تازه وارد شده، رعایت گردد.
- ۱۲- حیوانات در مجاورت حیوانات شکارچی خود قرار نگیرند.
- ۱۳- قفس‌ها در معرض دید فرد مراقب باشند.
- ۱۴- امکان فرار حیوان از قفس وجود نداشته باشد.
- ۱۵- صداهای اضافی که باعث آزار حیوان می‌شوند از محیط حذف شود.
- ۱۶- امکان آسیب و جراحت حیوان در اثر جابجایی وجود نداشته باشد.

- ۱۷- بستر و محل استراحت حیوان بصورت منظم تمیز گردد.
- ۱۸- فضای نگهداری باید به طور پیوسته شستشو و ضد عفونی شود.
- ۱۹- برای تمیز کردن محیط و سالم سازی وسایل کار، از مواد ضد عفونی کننده استاندارد استفاده شود.
- ۲۰- غذا و آب مصرفی حیوان مناسب و بهداشتی باشد.
- ۲۱- تهویه و تخلیه فضولات به طور پیوسته انجام شود به نحوی که بوی آزار دهنده و امکان آلرژی زایی و انتقال بیماری به کارکنان، همچنین حیوانات آزمایشگاهی وجود نداشته باشد.
- ۲۲- فضای مناسب برای دفع اجساد و لاشه حیوانات وجود داشته باشد.
- ۲۳- فضای کافی، راحت و بهداشتی برای پرسنل اداری، تکنیسین ها و مراقبین وجود داشته باشد.
- ۲۴- در پژوهشها از حیوانات بیمار یا دارای شرایط ویژه مثل بارداری و شیردهی استفاده نشود.
- ۲۵- قبل از هرگونه اقدام پژوهشی، فرصت لازم برای سازگاری حیوان با محیط و افراد فراهم باشد.
- ۲۶- کارکنان باید آموزش کار با حیوانات را دیده باشند.

شرایط اجرای پژوهش های حیوانی

- ✓ گونه خاص حیوانی انتخاب شده برای آزمایش و تحقیق، مناسب باشد.
- ✓ حداقل حیوان مورد نیاز برای صحت آماری و حقیقی پژوهشی مورد استفاده قرار گیرد.
- ✓ امکان استفاده از برنامه های جایگزینی بهینه به جای استفاده از حیوان وجود نداشته باشد.
- ✓ در مراحل مختلف تحقیق و در روش اتلاف حیوان پس از تحقیق، حداقل آزار یکبار گرفته شود.
- ✓ در کل مدت مطالعه کدهای کار با حیوانات رعایت شود.
- ✓ نتایج باید منجر به ارتقاء سطح سلامت جامعه گردد.